

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

Пета седница ИПАРД II Одбора за праћење

ИЗВЕШТАЈ О СПРОВОЂЕЊУ
ИПАРД II ПРОГРАМА У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ

*Извештај припремило: Управљачко тело, Одељење за рурални развој,
Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде*

Март, 2019

Нови Сад, 14/05/2019

Списак скраћеница

АП – Аутономна покрајина

ЕК – Европска комисија

ЕУ – Европска унија

ИА – ИПАРД агенција

ИПА II – Инструмент за претприступну помоћ 2014-2020

ИПАРД - Инструмент за претприступну помоћ за рурални развој

МПШВ – Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде

НСО – Национални службеник за одобравање

ОП – Одбор за праћење

ПССС – Пољопривредна саветодавна и стручна служба

РС – Република Србија

УАП – Управа за аграрна плаћања

УТ – Управљачко тело

Садржај

Резиме	4
Увод.....	4
Поверавање послова за спровођење буџета за Мериу 7 и Мериу 9	5
Измене ИПАРД II програма.....	5
Усвојени правни акти.....	6
ИПАРД управљачка структура.....	7
Обуке и пројекти.....	7
Спровођење ИПАРД мера за период 2014 – 2020. у 2019. години	8
Региони и окрузи	25
Структура поднетих захтева према роду, типу корисника и учешћу младих пољопривредника	35
Пословни планови припремљени од стране ПССС	41
Промотивне активности и видљивост	42

Резиме

Увод

Република Србија спроводи ИПАРД II програм од децембра 2017. године. До марта 2019. године објављено је пет јавних позива, донета су прва решења о исплати ИПАРД подршке и реализоване су прве инвестиције. С обзиром да је Србија темељно и интензивно радила на припреми и промоцији ИПАРД програма, од првог позива бележи се велико интересовање пољопривредника. За нешто више од годину дана поднето је 736 захтева. Од велике важности за успешно спровођење ИПАРД програма је постојање снажне политичке воље Владе Републике Србије, као и широки друштвени консензус о значају ИПАРД подршке за даљи развој и унапређење конкурентности у сектору пољопривреде и руралног развоја.

Овај Извештај обухвата период од четвртог заседања Одбора за праћење (новембар 2018.) до 31. марта 2019. године. У циљу приказивања јасније слике постигнутих резултата, нарочито када је реч о обради поднетих захтева, приказани су збирни подаци, од почетка спровођења Програма.

У оквиру ИПАРД II програма тренутно су акредитоване следеће мере:

Мера 1: Инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава, и

Мера 3: Инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства.

Када је реч о Мери 1 до сада су објављена три јавна позива:

1. Први јавни позив се односио на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за куповину нове опреме и механизације – укупно 85 поднетих захтева;
2. Други јавни позив се односио на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за куповину новог трактора – укупно 393 поднета захтева и
3. Трећи јавни позив односио се на инвестиције у физичку имовину пољопривредних газдинстава за изградњу и опремање објеката и куповину нове опреме и механизације – укупно 151 поднет захтев.

За Мери 3 објављена су два јавна позива:

1. Први јавни позив се односио на инвестиције у физичку имовину у вези са прерадом и маркетингом пољопривредних производа и производа рибарства – набавка нове опреме, укупно 26 поднетих захтева, и
2. Други јавни позив у оквиру ове мере се односио на инвестиције у изградњу и набавку нове опреме, укупно 81 поднет захтев.

Нови План јавних позива објављен је у јануару 2019. године. Предвиђена су четири Јавна позива, по један за Мери 1, Мери 3, Мери 7 и Мери 9. Издвојена средства за све позиве у 2019. години, која укључују допринос ЕУ, као и национални допринос РС износе 88,45 милиона ЕУР (10,45 милијарди РСД).

Поверавање послова за спровођење буџета за Мери 7 и Мери 9

Имајући у виду да друга фаза реализације ИПАРД II програма предвиђа поверавање послова за спровођење буџета за Мери 7 (Диверзификација пољопривредних газдинстава и развој пословања) и Мери 9 (Техничка помоћ), један од главних циљева за ИПАРД Оперативну структуру јесте припрема акредитационог пакета у циљу добијања позитивног мишљења за поверавање послова за спровођење буџета за ове две мере, а све у складу са Акционим планом за финализацију активности на поверавању послова за спровођење буџета за Мери 7 и Мери 9 (ажуриран у марту 2019. године).

Управљачко тело и ИПАРД агенција су у новембру 2018. године припремиле и послале ЕК Акциони план за финализацију активности на поверавању послова за спровођење буџета за Мери 7 и Мери 9. У марту 2019. године Акциони план је додатно ажуриран. Он садржи листу рокова, одговорности и активности које ће бити предузете са назначеним статусима и редоследом корака, а све у циљу финализације активности на поверавању послова за спровођење буџета за Мери 7 и Мери 9. Све активности су у складу са налазима ревизије *DG AGRI*.

У погледу Мере 7, Управљачко тело је припремило Нацрт правилника о ИПАРД подстицајима за диверзификацију пољопривредних газдинстава и развој пословања. Овај Нацрт је усклађен са новим Законом о туризму и новим Законом о угоститељству. Спроведене су и консултације по овом питању са министарством надлежним за туризам и осталим релевантним институцијама и партнерима. Следећи корак у овом процесу биће усаглашавање са Одељењем за правне послове у оквиру МПШВ, уз паралелне консултације са *DG AGRI (Unit E5)*. Имајући у виду да је Први јавни позив за Мери 7 планиран за ову годину, Управљачко тело ће организовати широку промотивну и едукативну кампању у циљу информисања, мотивисања и охрабривања потенцијалних корисника да конкуришу за подстицаје за диверзификацију / рурални туризам.

Када је реч о акредитацији Мере 9 – Техничка помоћ, у последњем кварталу 2018. године МПШВ је оформило радну групу у циљу припреме Нацрта измена Закона о пољопривреди и руралном развоју. Додатно, још једна радна група је оформљена – за припрему прописа који ће регулисати односе и процедуре у оквиру ИПАРД управљачке и оперативне структуре за спровођење Техничке помоћи. Резултат претходно наведених активности је припремљен Споразум о имплементацији мере Техничка помоћ у оквиру ИПАРД II програма између Управљачког тела и ИПАРД агенције који ће бити финализован у консултацијама са *DG AGRI*. Радна група је такође припремила Нацрт измене Закона о пољопривреди и руралном развоју у делу који се односи на Техничку помоћ. Коначно, Управљачко тело је припремило Акциони план за Техничку помоћ у складу са истраживањем тржишта, који је усклађен са ИПАРД агенцијом и послат *DG AGRI* како би се усагласио коначан текст који ће бити предмет дискусије и усвајања на 5. седници Одбора за праћење.

Измене ИПАРД II програма

На 4. седници ИПАРД II Одбора за праћење усвојени су предлози за другу модификацију ИПАРД II програма. Европска комисија је званично усвојила предложене измене за ИПАРД II програм (*Commission Implementing Decision C (2018) 8691* од 14. децембра 2018.

године). Влада Републике Србије је усвијила ове измене марта 2019. (Службени гласник РС бр. 20/19). Главне измене се односе на модификацију финансијских табела (реалокација буџета са Мера 7 и 9 на Мери 3, чиме се обезбеђују додатна средства за ову меру - 3,3 милиона ЕУР), сектор воћа и поврћа (изузимање пољопривредних газдинстава до 15 ха од обавезе испуњавања националних стандарда у погледу добробити животиња), сектор меса (нова група инвестиција које се односе на родитељска јата тешког типа) и дефинисање руралних подручја.

Поводом иницијативе пољопривредних произвођача из сектора производње вина и сектора јаја, Управљачко тело је припремило Секторске анализе за поменуте секторе производње. Резултати су приказани заинтересованој јавности у склопу четири јавна догађаја: два консултативна састанка у Београду, један у Јагодини (за сектор јаја) и један у Смедереву (сектор винарства и виноградарства). Узети су у обзир и размотрени сви пристигли коментари. Обе анализе су дале аргументе за увођење сектора винарства и виноградарства и сектора производње јаја у ИПАРД II програм. Ови аргументи су били основ иницијативе за припрему предлога треће измене ИПАРД II програма. Предлог измене, уз ажурирану Листу прихватљивих трошкова, биће предмет дискусије и изјашњавања на 5. заседању Одбора за праћење.

Усвојени правни акти

У периоду између 4. и 5. седнице Одбора за праћење припремљени су и усвојени следећи правни акти:

- 1) Правилник о изменама и допунама правилника о ИПАРД подстицајима за инвестиције у физичку имовину које се тичу прераде и маркетинга пољопривредних производа и производа рибарства, децембар 2018. године (Службени гласник РС, бр. 84/17, 23/18 и 98/18). Измене су се првенствено односиле на техничко усаглашавање и појашњења која ће убрзати процес доделе ИПАРД подстицаја у оквиру мере. Прихватљиви трошкови ће обухватити и трошкове транспорта и инсталације;
- 2) Правилник о одређивању подручја са отежаним условима рада у пољопривреди, децембар 2018. године (Службени гласник РС, бр. 102/18). Овај Правилник доноси нови критеријум за насељена места у девастираним подручјима дефинисаним Уредбом Владе Републике Србије;
- 3) Правилник о подстицајима који се односе на подршку програмима за припрему и спровођење локалних стратегија руралног развоја (*LEADER*), јануар 2019. године (Службени гласник РС, бр. 3/2019). Овај Правилник предвиђа: успостављање партнерства територијалног руралног развоја (тзв. локалне акционе групе, ЛАГ-ови); развој партнерства за стратегије руралног развоја, као и спровођење приоритетних пројеката дефинисаних овим партнерствима, и
- 4) Правилник о условима животне средине који морају бити испуњени од стране корисника ИПАРД подстицаја, март 2019. године (Службени гласник РС, бр. 26/19). Овај Правилник је значајан са аспекта примене ИПАРД II програма (Мера 1), имајући у виду потврду о достигнутим стандардима животне средине пољопривредних газдинстава ако је корисник физичко лице.

ИПАРД управљачка структура

Када је реч о управљачкој структури, у извештајном периоду извршене су две персоналне промене:

- Национални службеник за одобравање (НАО) – уместо бившег државног секретара у Министарству финансија (г-ђе Славице Савичић), г-дин Гојко Станивуковић постављен је за ново одговорно лице и новог Националног службеника за одобравање. Именовање г-дина Станивуковића, државног секретара у Министарству финансија за НАО званично је потврђено на заседању Владе које је одржано 5. априла 2019. године;
- ИПАРД агенција (ИА) – уместо бившег в.д. директора ИПАРД агенције/ Управе за аграрна плаћања (г-дина Жарка Радата), у фебруару 2019. године за новог в.д. директора постављена је г-ђа Биљана Петровић.

Као механизам координације успешног спровођења ИПАРД програма, Радна група за реализацију активности у вези са поверевањем индиректног управљања програмом ИПАРД била је у потпуности оперативна у извештајном периоду са одржана два састанка.

Обуке и пројекти

DG AGRI је 14. децембра 2018. године у Бриселу организовао састанак руководилаца Управљачког тела и ИПАРД агенција из Србије, Црне Горе, Македоније, Турске и Албаније. Тема овог састанка су била заједничка и индивидуална искуства у спровођењу Мере 9 (Техничка помоћ) у циљу предочавања објашњења и конкретних решења кроз дискусију. Српски представници Управљачког тела и Управе за аграрна плаћања су присуствовали овом састанку.

Пројекат ИПА 2015 „Унапређење капацитета за планирање и спровођење пољопривредне политике у Републици Србији у процесу приступања ЕУ” почео је да се реализује 21. јануара 2019. године.

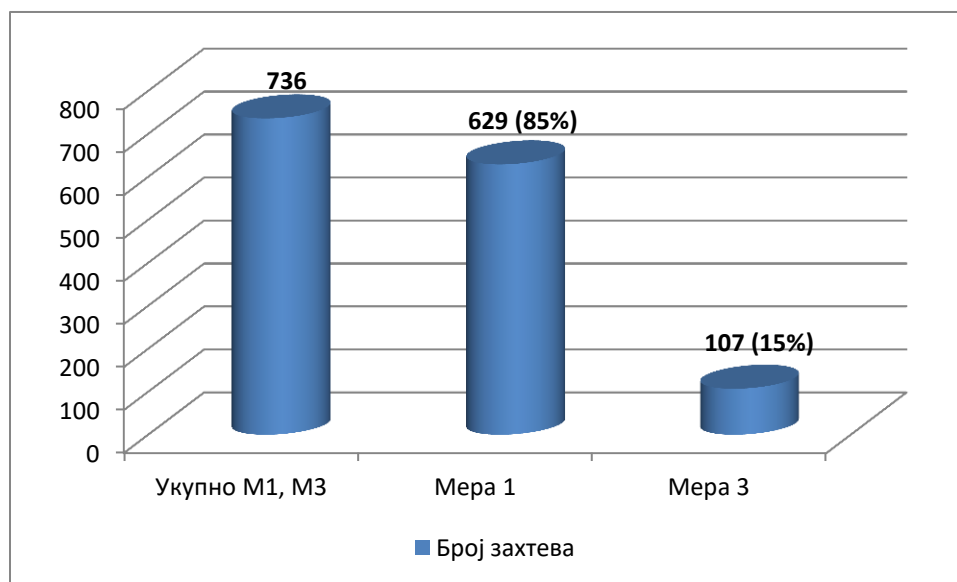
Реализација пилот пројекта „Успостављање и одржавање функционалног *LPIS* система у пилот општинама у Републици Србији”, почела је 22. јануара 2019. године (прва фаза). Током прве мисије која је одржана од 22. до 24. јануара 2019. године, одржан је један састанак.

Током првог квартала 2019. године запослени у Управљачком телу и ИПАРД агенцији завршили су онлајн обуку за ПРАГ процедуре. Такође, за запослене у Управљачком телу и Ипард агенцији у априлу месецу организована је *TAIEX* мисија за извештавање у оквиру ИПАРД-а.

Спровођење ИПАРД мера за период 2014-2020. у 2019. години

За Меру 1 и Меру 3 у оквиру Првог, Другог, Трећег, Четвртог и Петог јавног позива укупно је поднето **736 захтева**, 629 за Меру 1 и 107 захтева за Меру 3 (графикон 1).

**Графикон 1: Укупан број поднетих захтева
(Мера 1 и Мера 3)**

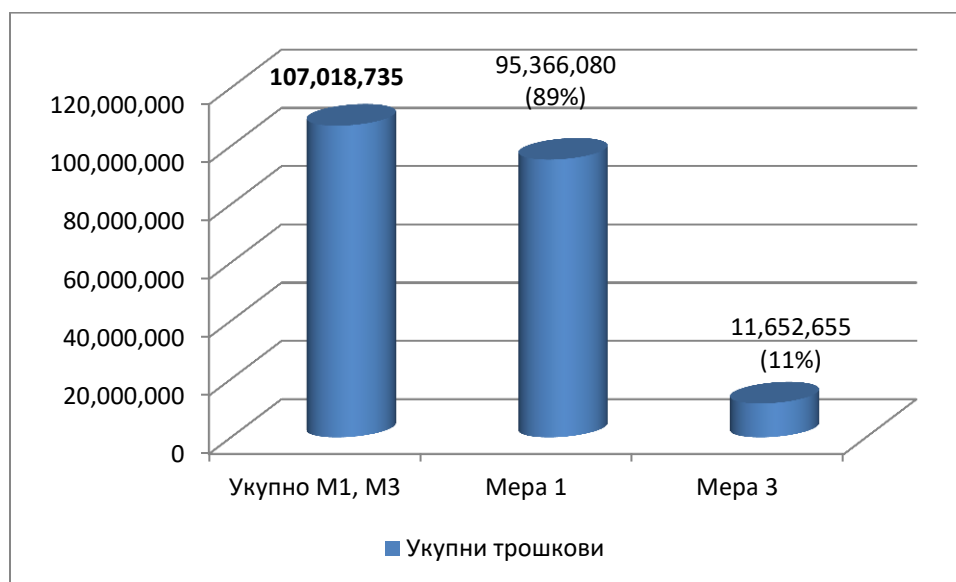
Извор: УАП, 2019

Напомена: Имајући у виду недоступност података поднетих предлога пројеката у оквиру Петог јавног позива (Други позив за Меру 3) у моменту припреме овог Извештаја, за потребе анализе предочене у наставку текста коришћени су подаци за Први, Други, Трећи и Четврти јавни позив, на основу доступних обрађених података закључно са 18.03.2018. године. Подаци су прелиминарни. Износ прихватљивих и неприхватљивих трошкова биће доступни након окончања процеса обраде захтева. Коначан износ прихватљивих трошкова исказан је за одобрене, односно исплаћене захтеве.

Укупни трошкови за Меру 1 и Меру 3 износе 107.018.735 ЕУР, од чега 95.366.080 ЕУР за Меру 1 - Први, Други и Трећи позив и 11.652.655 ЕУР за Меру 3 - Први позив (графикон 2).

Од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 1, укупно је 32 неklasификованих (неразврстаних) захтева, од чега је у сектору усева 12 неразврстаних захтева који су без приложеног пословног плана или конкретних података о типу производње, укупне вредности 378.433 ЕУР. У оквиру 19 неразврстаних захтева није наведен сектор, као ни шифре и називи инвестиција, од којих су 18 без наведених укупних/прихватљивих трошкова инвестиција (укупно 27 захтева је без наведеног захтеваног износа инвестиција). У оквиру Мере 3 један захтев се води као „Неразврстан“, и односи се на сектор рибарства.

**Графикон 2: Укупни трошкови и трошкови по мери
Мера 1 и Мера 3* (ЕУР)**

Извор: УАП, 2019

* Унос података за поднете предлоге пројеката за Други позив за Мери 3 је у току тако да исти у моменту припреме овог Извештаја нису били доступни. Након окончања процеса обраде захтева биће познат укупан износ прихватљивих и неприхватљивих трошкова.

У оквиру Мере 1, од стране ИА донето је **168 решења о одбијању поднетих захтева** (са укупним захтеваним трошковима за инвестицију од 5.098.190 ЕУР, од чега је 59 захтева обустављено услед одустанка подносилаца (3.466.257 ЕУР). Од укупног броја одбијених захтева највећи број се односи на Други јавни позив (127). Посматрано према сектору, највећи број решења о одбијању/одустајању односи се на Сектор усева (75) и Сектор воћа и поврћа (65), док Сектор меса у укупном броју одбијених/одусталих захтева учествује са 16, а Сектор млека са 9 захтева¹. Када је реч о Мери 3, на основу захтева обрађених до 18.03.2019. године, усвојена су 4 решења о одбијању поднетих предлога пројеката, са износом захтеваних трошкова у пријавном формулару од 1.060.147 ЕУР, од чега је један захтев обустављен због одустанка подносиоца (24.138 ЕУР).

Закључно са 18.03.2019. године ИА је спровела **167 контрола на лицу места** у оквиру Мере 1 (са трошковима обухваћених контролом у износу од 13.114.304 ЕУР). Као резултат спроведених контрола потенцијалних корисника ИА је усвојила 167 решења о одобрењу поднетих захтева, са укупним износом прихватљивих трошкова од 10.658.479 ЕУР (81,3%).

Од укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 1, ИА је **одобрила 167 предлога пројеката**, са укупним захтеваним припадајућим трошковима у износу од 10.658.479 ЕУР и износом подршке од 6.683.266 ЕУР.

¹ Наведени подаци о одбијеним/одусталим захтевима односе се на захтеве у којима је наведен сектор.

Закључно са 18.03.2019. године, **исплаћено је 9 захтева**, са прихватљивим трошковима за инвестицију у износу од 376.538 ЕУР и исплаћеним подстицајима у износу од 227.570 ЕУР.

Посматрано за Меру 1 (Први и Други позив), од укупног број поднетих захтева (629), закључно са пресеком стања припремљених табела за праћење спровођења ИПАРД II програма – 18.03.2019.године, Решењем је одобрено 26,6%, а исплаћено 1,4% (графикон 3)

Графикон 3: Учешће одобрених и исплаћених захтева и трошкова у поднетим захтевима, односно захтевним трошковима за инвестицију (%)
Мера 1 – Први и Други позив

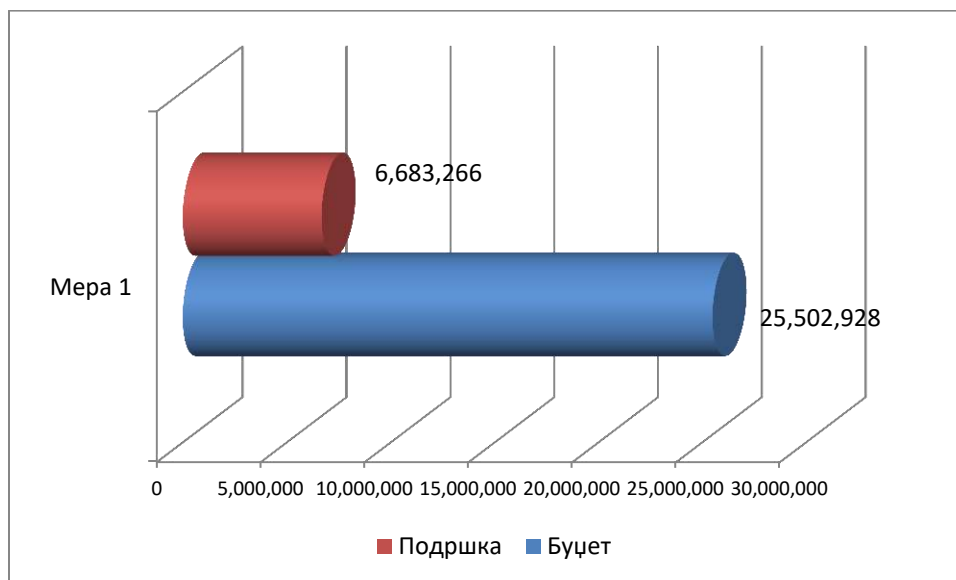

Извор: УАП, 2019

Напомена: Приказано учешће одобрених и исплаћених трошкова реално је на вишем нивоу од приказаног у графикону 3 с обзиром да приказани захтевани трошкови за инвестицију, према информацији добијеној од стране ИА, обухватају прихватљиве и неприхватљиве трошкове за инвестицију, имајући у виду да је процес обраде захтева у току. Коначан износ захтеваних прихватљивих трошкова за инвестицију биће доступан након окончања процеса обраде захтева.

На основу тренутно расположивих података о износу одређене јавне подршке за 167 одобрених пројеката, имајући у виду интензитет помоћи од 60% од износа укупних прихватљивих трошкова (вредност инвестиција и општих трошкова), може се сагледати на основу графичког приказа да одређена јавна подршка за Меру 1 за 167 одобрених пројеката покрива 26,2% расположивог буџета за наведену Меру (графикон 4).

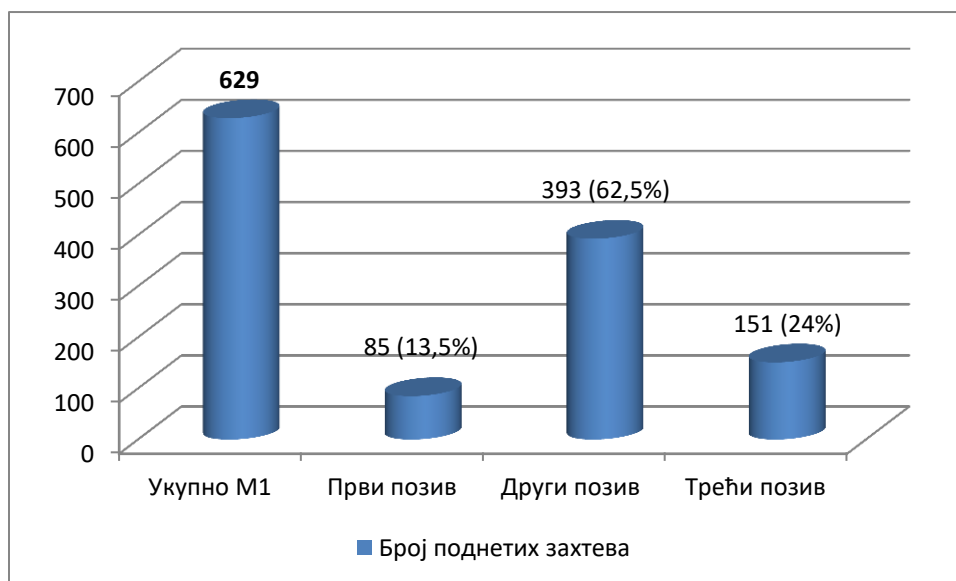
**Графикон 4: Подршка у односу на расположиви буџет (ЕУР)
Мера 1 – Први и Други позив**

Извор: УАП, 2019

У оквиру Мере 1 за сва три позива, поднето је 629 захтева, 85 за Први позив – 13,5%, 393 поднета захтева за Други позив – 62,5% и 151 захтев за Трећи позив – 24% (графикон 5).

**Графикон 5: Укупан број поднетих захтева
Мера 1 - Први, Други и Трећи позив**

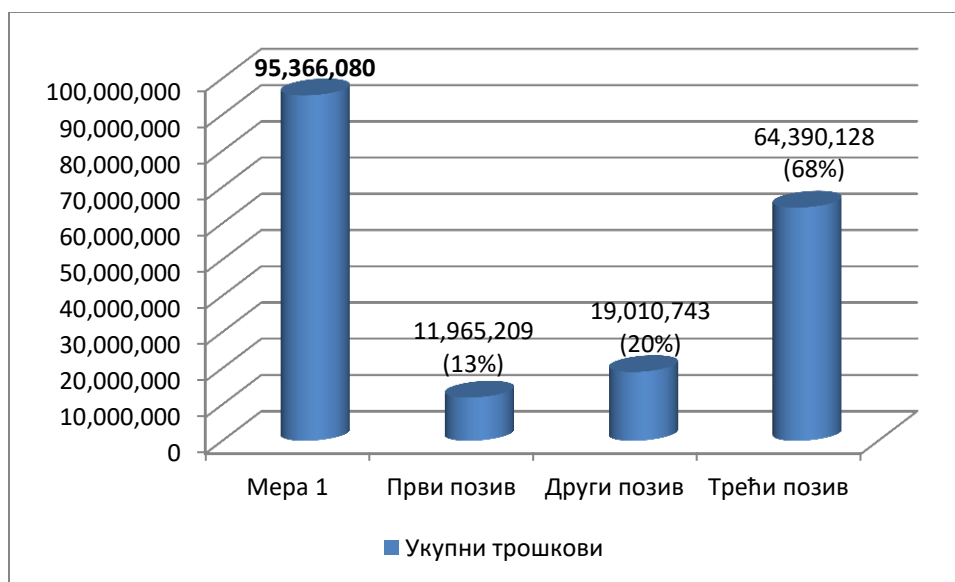

Извор: УАП, 2019

Када је реч о Мери 1, укупни трошкови за Први позив износе 11.965.209 ЕУР, за Други позив 19.010.743 ЕУР, а за Трећи позив износе 64.390.128 (графикон 6).

Имајући у виду да је у оквиру Трећег позива за Меру 1, осим за набавку опреме, одобрено подношење предлога пројеката и за изградњу, однос трошкова између позива за Меру 1 је очекиван.

**Графикон 6: Укупни трошкови и трошкови по позивима (ЕУР)
Мера 1 - Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

У оквиру укупних трошкова за Меру 1, општи трошкови износе 4.073.434 ЕУР или 4,3%, док трошкови који се односе на инвестицију за набавку опреме, машина и механизације, (укључујући и тракторе), као и за изградњу износе 91.292.646 ЕУР, односно 95,7%. Истовремено, у укупним трошковима за Меру 3, општи трошкови износе 244.410 ЕУР, односно 2,1%, док трошкови који се односе на набавку опреме износе 11.408.246 ЕУР, односно 97,9% (графикон 7).

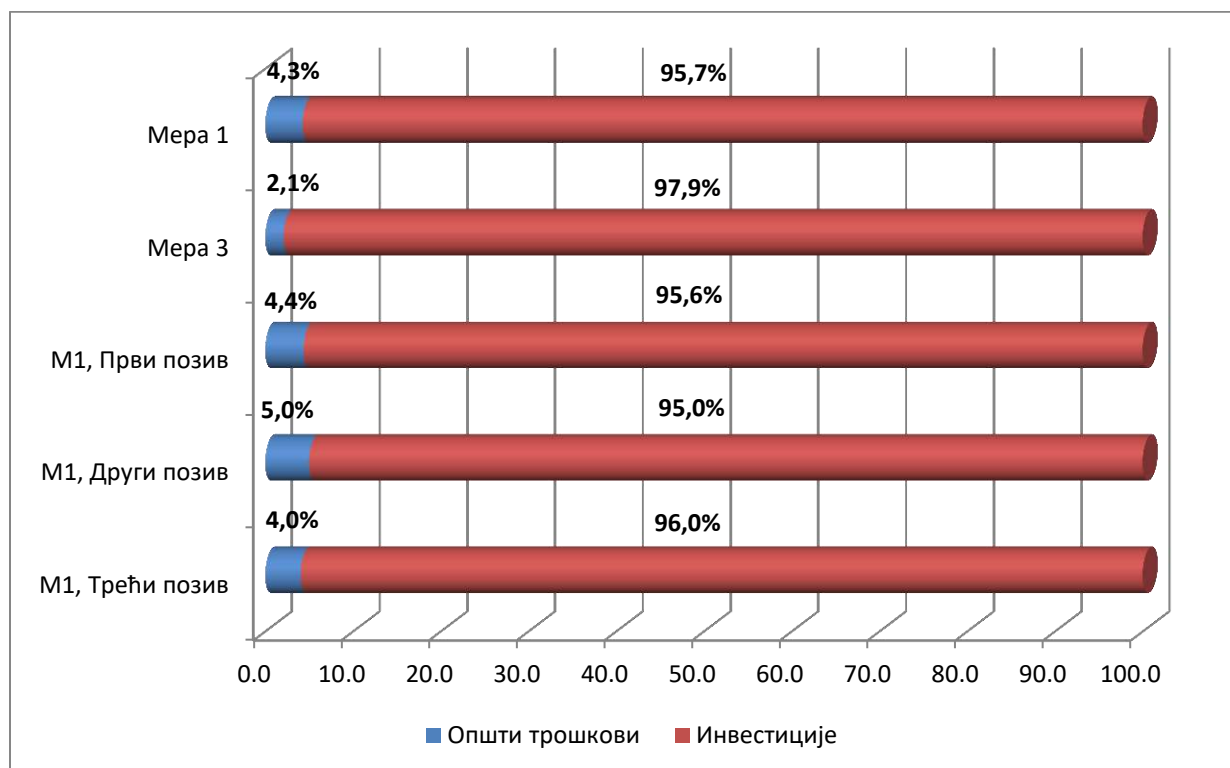
Посматрано појединачно, по позиву у оквиру Мере 1, поменути односи остају углавном непромењени, тј. у оквиру Првог јавног позива општи трошкови износе 525.749,17 ЕУР, док за Други јавни позив износе 949.991,61 ЕУР, а за Трећи позив износе 2.597.678,69. Истовремено, трошкови за набавку опреме, машина и механизације (Први позив) износе 11.439.445,13 ЕУР, док за набавку новог трактора (Други позив) трошкови износе 18.060.751,41 ЕУР, а за изградњу - 36.307.694,93 ЕУР и за набавку опреме и механизације - 25.484.754,47 ЕУР (Трећи позив) укупно износе 61.792.449 ЕУР (графикон 7).

Посматрано са становишта учешћа Мере 1 и Мере 3 у укупним трошковима за инвестиције и укупним општим трошковима, приметно је значајно веће учешће Мере 1 у укупним инвестиционим трошковима, као и у укупним општим трошковима у односу на Меру 3.

У оквиру објављених позива за Меру 1 и Меру 3, у односу на претходно извештавање, Мера 1 остварује значајно повећање учешћа, како у укупним трошковима за инвестиције тако и у укупним општим трошковима (збирно за Меру 1 и Меру 3). Мера 1 у укупном износу инвестиција учествује са 89%, док Мера 3 у поменутом показатељу учествује са

11%. Са друге стране, у укупним општим трошковима за Меру 1 и Меру 3, Мера 1 остварује учешће од 94%, док Мера 3 у укупним захтеваним општим трошковима учествује са 6%².

Графикон 7: Структура укупних трошкова за Меру 1 и Меру 3 и трошкова по позиву за Меру 1 (општи трошкови и трошкови за инвестиције)

Извор: УАП, 2019

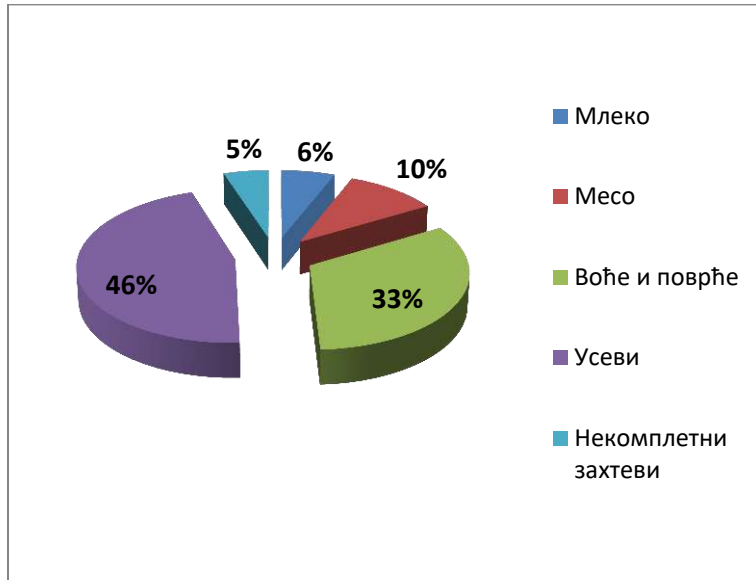
Од укупног броја поднетих захтева за Меру 1 и Меру 3, до 18. марта 2019. године, од стране ИА одобрено је 167 захтева за Меру 1. **Први јавни позив** – 33 захтева, односно 19,8% (38,8% поднетих захтева за Меру 1, Први јавни позив), са укупним износом прихватљивих трошкова од 4.753.934 ЕУР, односно 44,6% (39,7% укупно захтеваних трошкова за Меру 1, Први јавни позив). Укупна јавна подршка за одобрене пројекте износи 2.891.211 ЕУР (60,5%), док допринос ЕУ износи 2.168.408 ЕУР. **Други јавни позив** – 134 захтева, односно 80,2% (34,1% поднетих захтева за Меру 1, Други јавни позив), са укупним износом прихватљивих трошкова од 5.904.545 ЕУР, односно 55,4% (31,1% укупно захтеваних трошкова за Меру 1, Други јавни позив). Укупна јавна подршка за одобрене пројекте износи 3.792.055 ЕУР (64,2%), док допринос ЕУ износи 2.844.041 ЕУР.

Од укупно одобрене јавне подршке за Меру 1 (6.683.266 ЕУР), подршка за инвестиције износи 6.392.340,60 ЕУР (95,6%), док општи трошкови са износом од 290.925,27 ЕУР

² Наведено процентуално учешће Мере 1 у наведеним показатељима је реално мање од приказаног имајући у виду да у моменту припреме овог Извештаја нису били доступни подаци који се односе на захтеване трошкове за 81 поднет захтев у оквиру Другог позива за Меру 3 (Пети јавни позив).

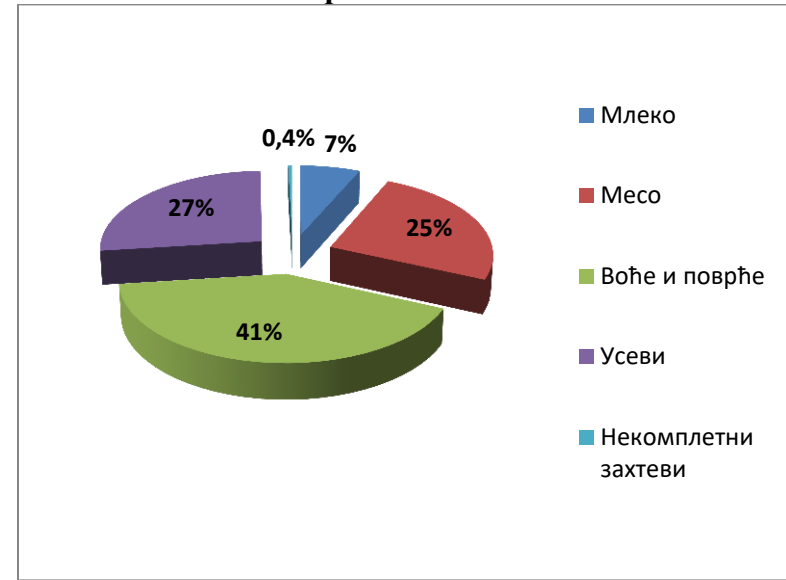
учествују са 4,4%. Од укупно исплаћене јавне подршке за Мету 1 (227.570 ЕУР), подршка за инвестиције учествује са 94,1%, док општи трошкови остварују учешће од 5,9%.

**Графикон 8: Структура поднетих захтева према сектору
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

Графикон 9: Структура укупних трошкова за инвестиције према сектору: Мера 1 – Први, Други и Трећи позив

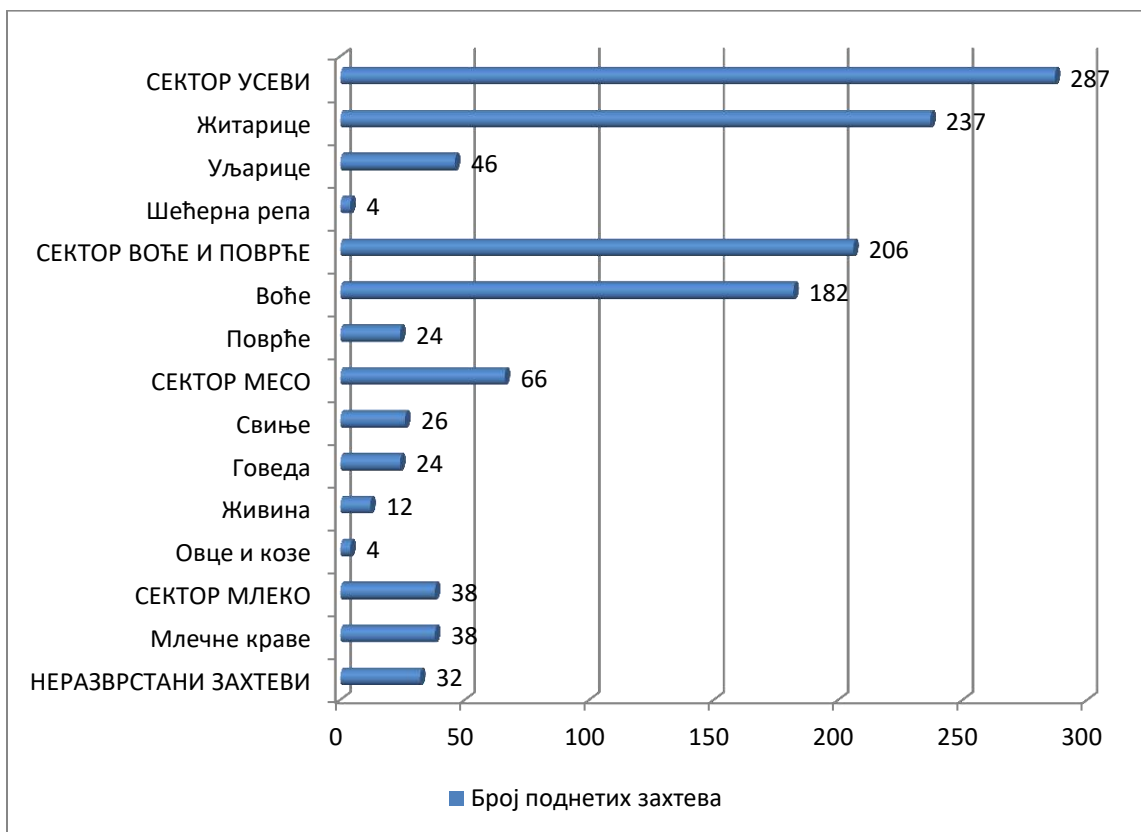

Извор: УАП, 2019

У оквиру Мере 1, у укупном броју поднетих захтева (629) Сектор усеви (житарице, уљарице, шећерна репа) остварује највеће учешће од 46%, затим Сектор воће и поврће 33% (воће 25%, поврће 4%), Сектор месо учествује са 10%, Сектор млеко учествује са 6%, док се 5% поднетих захтева третира као некомплетни. Надполовично учешће Сектора усеви у структури поднетих захтева у оквиру Мере 1 резултат је високог учешћа овог сектора у оквиру Другог јавног позива (двотрећинско учешће), имајући притом у виду значајно већи број поднетих захтева у оквиру Другог (393) у односу на Први (85) и Трећи јавни позив (151). Са друге стране, Сектор воће и поврће остварио је надполовично учешће (54%) у оквиру Првог и Трећег јавног позива (укупно посматрано) у броју поднетих захтева. Остали сектори у оквиру Мере 1 остварују знатно ниже учешће (испод 20%) по наведеном показатељу (графикон 8).

Када је реч о структури укупних трошкова за инвестиције према сектору у оквиру Мере 1, ситуација је битно другачија. Наиме, у укупним трошковима за инвестиције највеће учешће је остварио Сектор воће и поврће - 41% (воће 35,8% и поврће 5,5%), док Сектор усеви и Сектор месо остварују приближно једнако учешће (27%, односно 25% респективно). Сектор млеко је у укупним трошковима за инвестиције остварио значајно ниже учешће – 7% (графикон 9).

**Графикон 10: Број поднетих захтева према сектору и подсектору
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

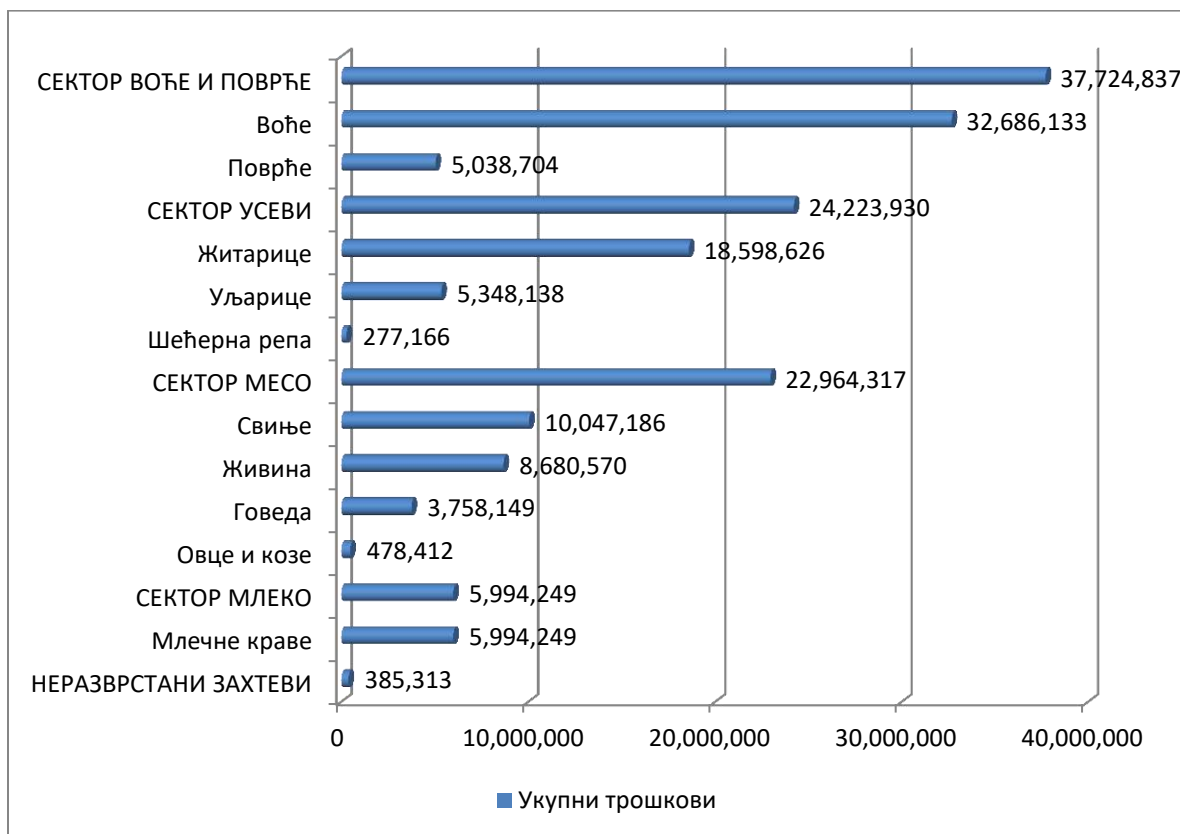
Извор: УАП, 2019

Посматрано са становишта поднетих захтева у оквиру Мере 1 (Први, Други и Трећи јавни позив) доминантно учешће Сектора усеви (287) остварено је захваљујући највећем броју примљених захтева у подсектору житарица. Ово је резултат доминантног учешћа сектора усева у броју примљених захтева за куповину нових трактора (Други јавни позив). Истовремено, Сектор воће и поврће, у поређењу са петходним извештавањем, смањује ову разлику у односу на Сектор усева по основу већег учешћа броја поднетих захтева у Првом, и посебно Другом јавном позиву у оквиру Мере 1.

Одмах иза Сектора усева, по питању укупног броја поднетих захтева у оквиру Мере 1 налази се Сектор воћа и поврћа (206). Ова позиција Сектора воће и поврће остварена је захваљујући највећем броју поднетих захтева у оквиру подсектора воће (највеће учешће у оквиру Првог и Трећег јавног позива и друга позиција у оквиру Другог јавног позива). Остали сектори у оквиру Мере 1 остварују значајно ниже учешће.

У оквиру ставке "Неразврстани захтеви" обухваћено је 32 захтева од којих се на Сектор усева односи 12 поднетих захтева. Захтеви су некомплетни, без приложеног Пословног плана или информације која се односи на врсту производње. Поред тога, у четири (4) захтева није наведена информација која се односи на сектор и укупну вредност инвестиције. 19 захтева су без наведеног сектора, од којих су 18 захтева без наведених укупних/прихватљивих трошкова за инвестицију (графикон 10).

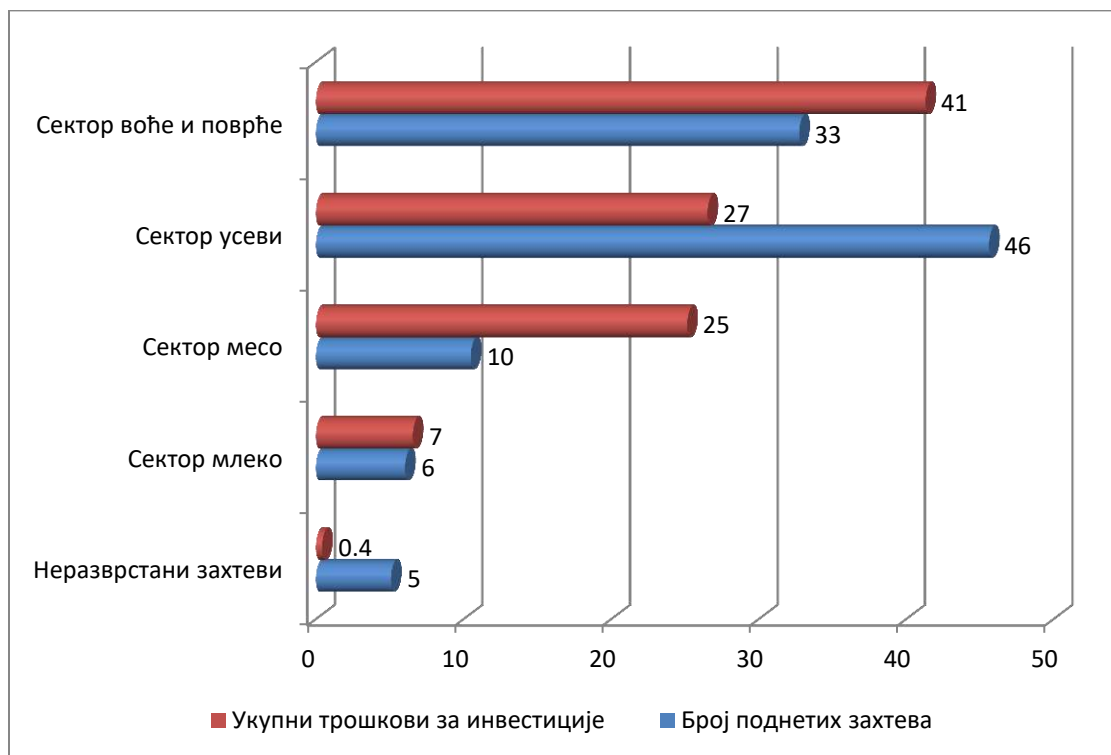
**Графикон 11: Укупни трошкови за инвестиције према сектору и подсектору (ЕУР)
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

За разлику од структуре поднетих захтева приказаној на графикону 10, у оквиру Мере 1 у структури укупних захтеваних трошкова за инвестицију водећу позицију заузима Сектор воће и поврће, са укупно захтеваним трошковима у износу од 37,7 милиона евра (графикон 11), што представља промену у односу на претходно извештавање, када је ову позицију остваривао Сектор усеви. Наведена промена у позиционираниости према секторима резултат је најзначајнијег учешћа Сектора воће и поврће (посебно подсектора воће) у оквиру Трећег позива. Водећу позицију наведеном Сектору обезбеђује доминантно учешће подсектора воће у укупним захтеваним трошковима за инвестицију (32,7 милиона евра, са учешћем у овом Сектору од 87%). Сектор усеви и Сектор месо остварују приближно подједнако учешће у структури укупних трошкова (око 25%), док Сектор млеко са износом захтеваних трошкова за инвестицију од око 6 милиона евра и учешћем у структури укупно захтеваних трошкова према секторима од 6,6% у овој структури остварује последњу позицију, што је у складу и са претходним извештавањем.

Графикон 12: Учешће сектора у укупним трошковима и поднетим захтевима (%)
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив

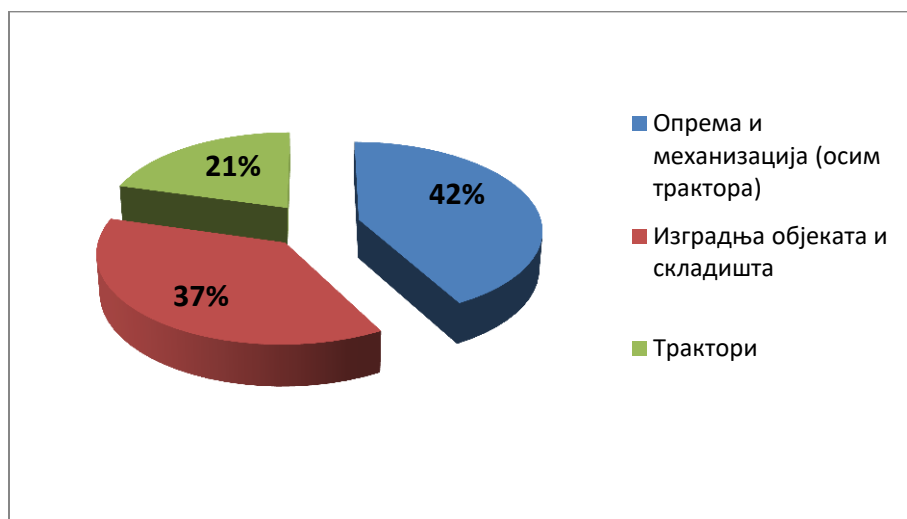

Извор: УАП, 2019

Веће учешће у укупним трошковима за инвестиције у односу на учешће у укупном броју поднетих захтева у оквиру Мере 1 (Први, Други и Трећи јавни позив) остварују Сектор воће и поврће, Сектор Месо и Сектор млеко, док са друге стране веће учешће у укупном броју поднетих захтева у односу на учешће у укупним трошковима за инвестиције остварује Сектор усеви (графикон 12).

Посматрано по групама, односно типовима инвестиција у оквиру Мере 1 (сва три позива), са становишта учешћа у укупним захтеваним трошковима доминантна је заступљеност групе инвестиција која се односи на опрему и механизацију (осим трактора), са учешћем од 42% и износом од 38,7 милиона ЕУР, затим следе инвестиције за изградњу објеката и складишта (37%, односно 34,3 милиона ЕУР) и најзад инвестиције у набавку новог трактора (21%, односно 19 милиона ЕУР) – графикони 13 и 14.

**Графикон 13: Учешће појединих група инвестиција у укупним захтеваним трошковима
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

У оквиру групе која се односи на **опрему и механизацију**, убедљиво највећи износ трошкова посредством поднетих захтева исказан је за набавку опреме за бербу, сортирање, паковање и складиштење (15,2 милиона ЕУР), док су у оквиру групе **инвестиција за изградњу** потенцијални корисници највеће интересовање изразили за изградњу нових складишних објеката у Сектору воћа и поврћа (11,6 милиона ЕУР) и Сектору усева (6,6 милиона ЕУР), као и у изградњу нових објеката у оквиру сточарске производње (Сектор меса – 12,9 милиона ЕУР и Сектор млека – 2,7 милиона ЕУР).

**Графикон 14: Укупни трошкови према групи, односно типу инвестиција
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

Посматрано по врстама инвестиција (са становишта захтеваних трошкова) укупно за сва три позива у оквиру Мере 1, потенцијални корисници изразили су највеће интересовање за набавку трактора, изградњу нових оперативних зграда и складишта, као и за набавку нове опреме за бербу, сортирање, паковање и складиштење (Сектор воћа и поврћа), са учешћем од 74% у укупним захтеваним трошковима за инвестиције (68 милиона ЕУР). Најмање интересовање са становишта захтеваних трошкова за инвестицију (испод 1 милион евра) потенцијални корисници су исказали за набавку опреме за мужу, обраду земљишта и исхрану стоке и за обраду земаишта, као и за инвестиције у обновљиве изворе енергије (графикон 15).

**Графикон 15: Укупни трошкови према врсти инвестиција
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

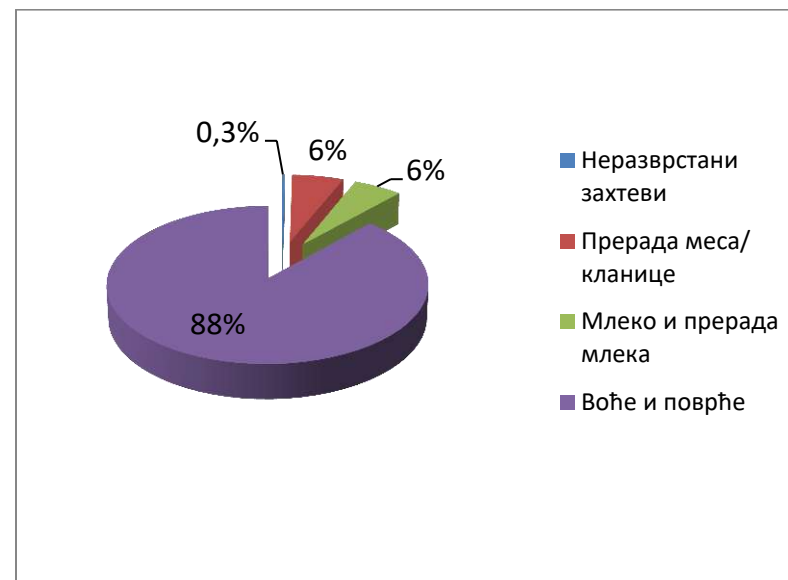
Напомена: У случају када подносилац захтева поднесе захтев за више од једне инвестиције, доминантна група инвестиција одређена је на основу финансијски доминантне инвестиције.

**Графикон 16: Структура поднетих захтева према сектору
Мера 3 – Први позив**

Извор: УАП, 2019

Графикон 17: Структура укупних трошкова за инвестиције према сектору: Мера 3 – Први позив

Извор: УАП, 2019

У оквиру Мере 3, у укупном броју поднетих захтева (26) Сектор воћа и поврћа остварује надполовично учешће од 73%, затим Сектор млека и прераде млека (15%), Сектор прераде меса/ кланице са учешћем од 8%, док се 4% поднетих захтева третира као неразврстани захтеви (графикон 16).

Сектор воћа и поврћа у укупним трошковима за инвестиције у оквиру Мере 3 достигао је учешће од чак 88%, што је веће учешће у односу на остварено учешће у укупном броју поднетих захтева. Сектор млеко и прерада млека и Сектор прерада меса/ кланице остварили су подједнако учешће од по 6% у укупним трошковима за инвестиције (графикон 17).

**Графикон 18: Број поднетих захтева према сектору и подсектору
Мера 3 – Први позив**

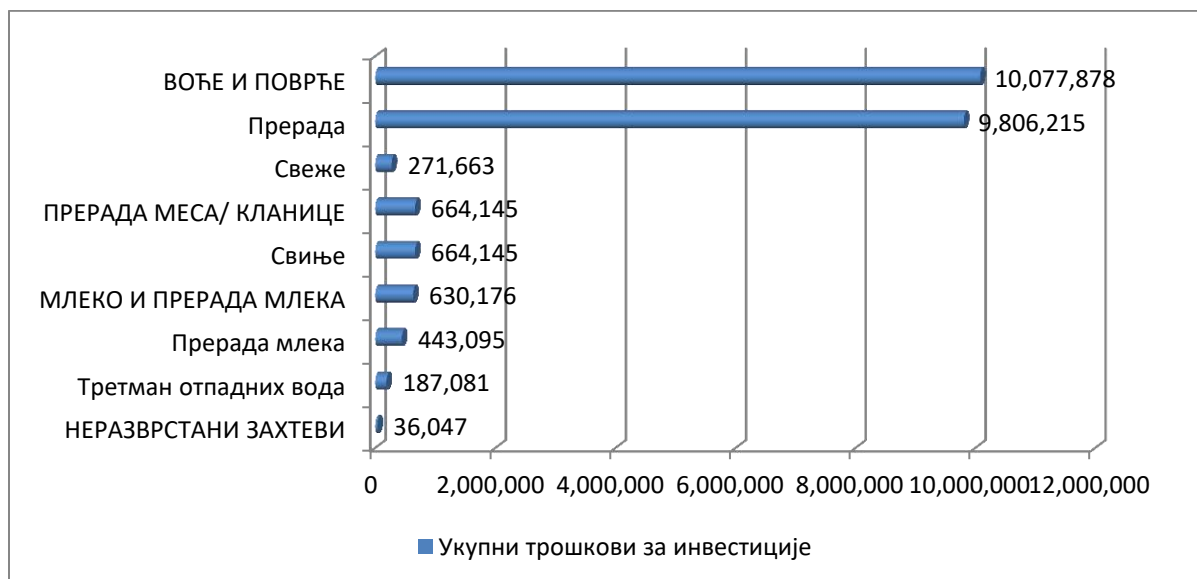

Извор: УАП, 2019

Са становишта укупног броја поднетих захтева по сектору у оквиру Мере 3, Сектор воћа и поврћа остварује апсолутну доминацију са 19 поднетих захтева и оствареним учешћем од 73%. Следи Сектор млеко и прерада млека (4 захтева, са учешћем од 15%), и на крају Сектор прераде меса/ кланице са 2 поднета захтева (графикон 18).

Напомена: „Неразврстани захтеви“ обухвата један захтев у оквиру производа рибарства.

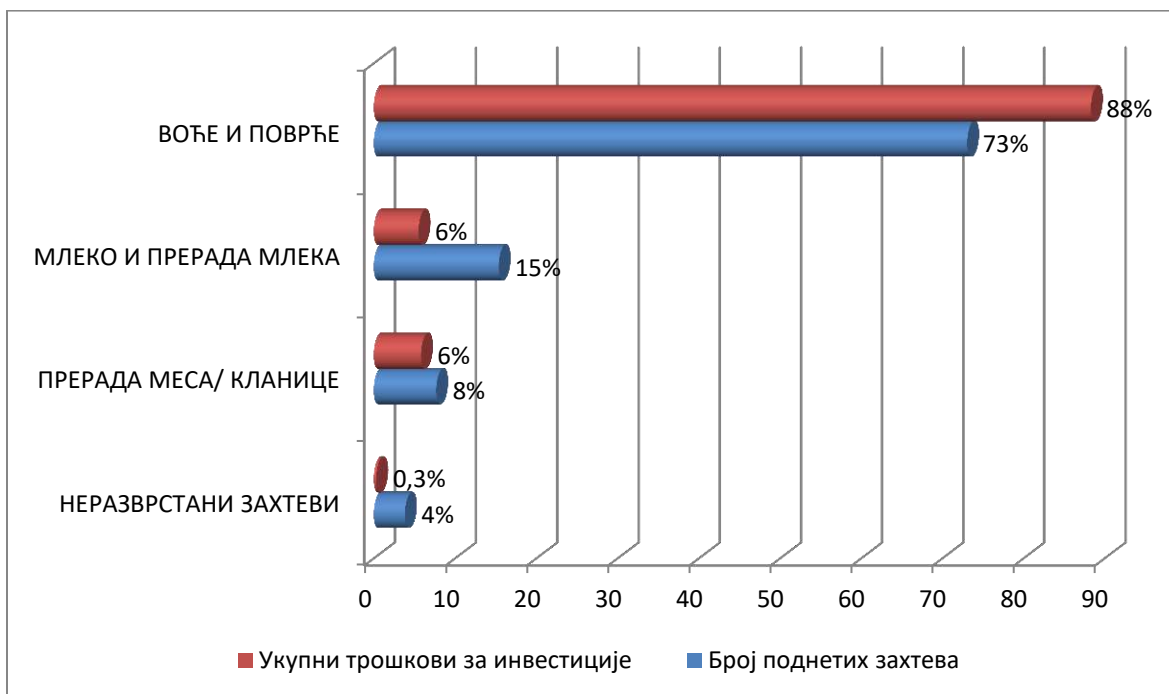
**Графикон 19: Укупни трошкови за инвестиције према сектору и подсектору (ЕУР)
Мера 3 – Први позив**

Извор: УАП, 2019

У оквиру Мере 3 Сектор воћа и поврћа такође доминира и са становишта укупних трошкова за инвестиције по сектору и подсектору (10.077.878 ЕУР, односно 88%), док остали сектори у оквиру Мере 3 са становишта укупних трошкова за инвестиције остварују знатно ниже учешће (графикони 19 и 20).

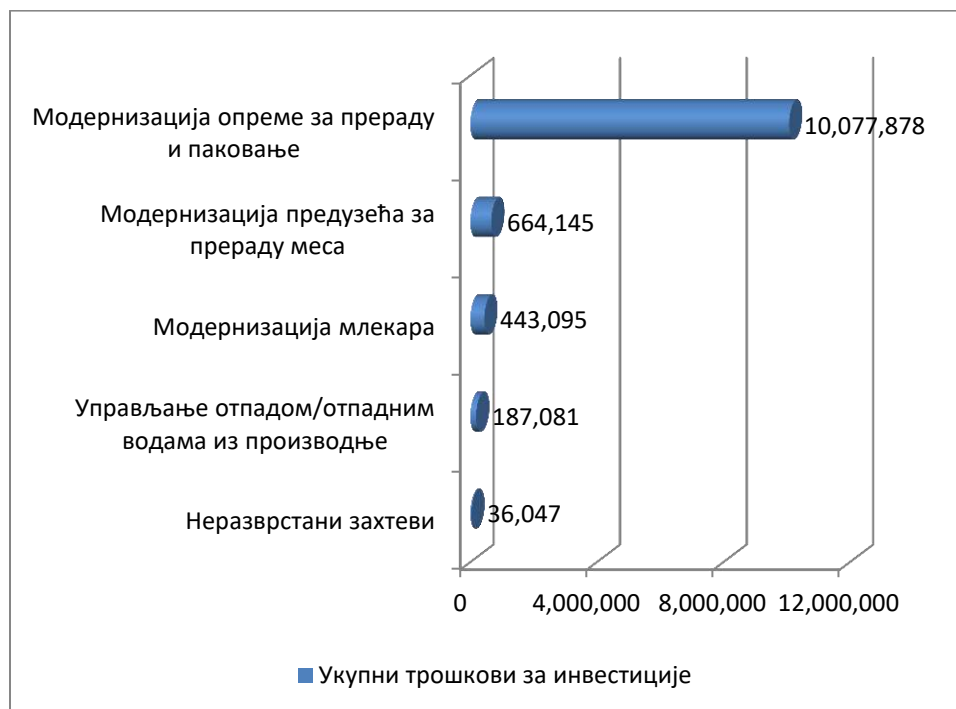
**Графикон 20: Учешће сектора у укупним трошковима и поднетим захтевима (%)
Мера 3 – Први позив**

Извор: УАП, 2019

У оквиру Мере 3 само Сектор воћа и поврћа остварује веће учешће у укупним трошковима у односу на учешће у укупном броју поднетих захтева, док остали сектори у оквиру ове мере остварују веће учешће у укупном броју поднетих захтева у поређењу са учешћем у укупним трошковима за инвестиције (графикон 20).

**Графикон 21: Укупни трошкови према групи инвестиција
Мера 3 – Први позив**

Извор: УАП, 2019

Што се тиче захтеваних трошкова у оквиру Мере 3, потенцијални корисници су изразили највеће интересовање за групу инвестиција која се односи на модернизацију опреме за прераду и паковање, са укупним трошковима за инвестиције у износу од 10.077.878 ЕУР, односно 88%. За остале групе инвестиција у оквиру Мере 3 потенцијални корисници су изразили значајно мање интересовање (графикон 21).

Региони и окрузи

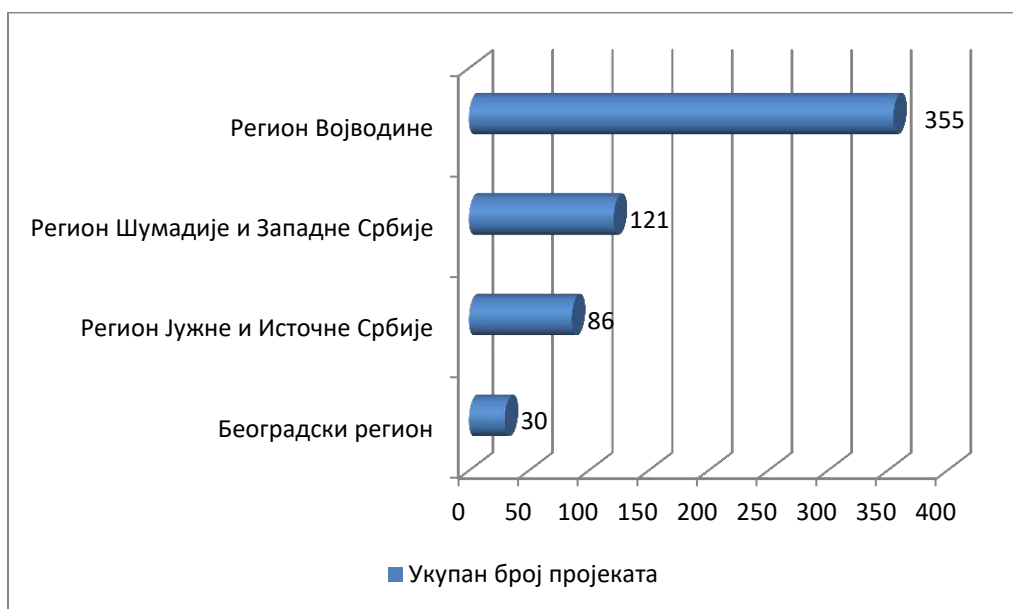
Мера 1

Посматрано по регионима, у оквиру Мере 1 Регион Војводине остварује највеће учешће у броју поднетих пројеката и износу трошкова. Учешће Војводине у укупном броју пројеката у оквиру Мере 1 је 60% (355), док у укупним трошковима овај регион учествује са 62% (графикони 22 и 23).

У односу на претходно извештавање, удео Региона Војводине у укупним трошковима као и у укупном броју пројеката је смањен, и то за десет процентних поена (укупни трошкови) односно два процентна поена (укупан број пројеката).

Регион Шумадије и Западне Србије у укупном броју пројеката учествује са 20% а у укупним трошковима са 18%, што је благо повећање у односу на претходно извештавање. Учешће Београдског региона и региона Јужне и Источне Србије, није знатније измењено у односу на претходни извештајни период.

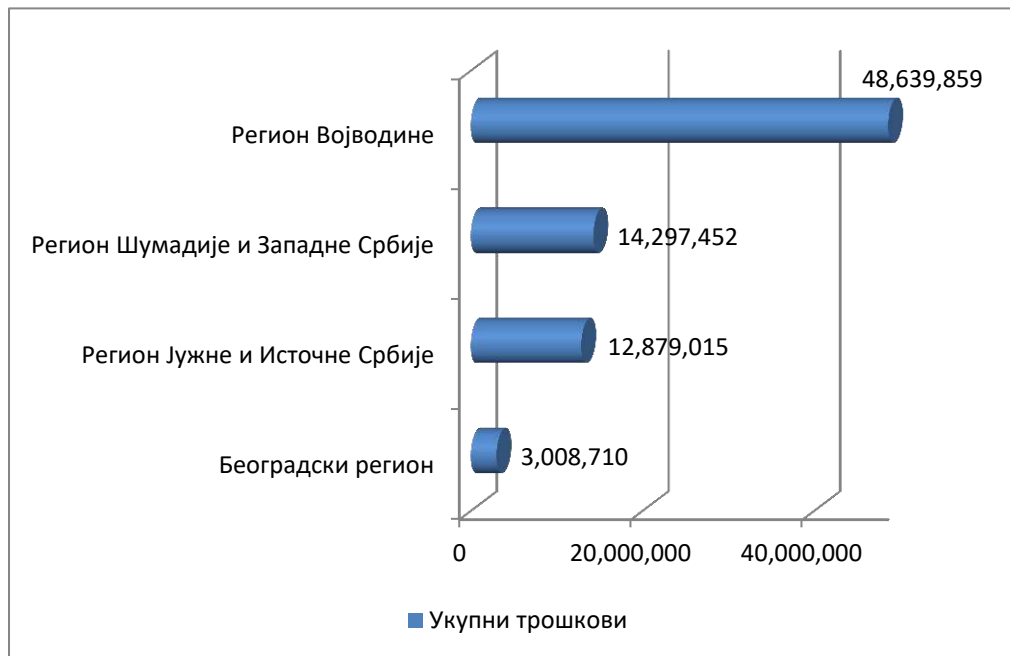
**Графикон 22: Укупан број пројеката по региону
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

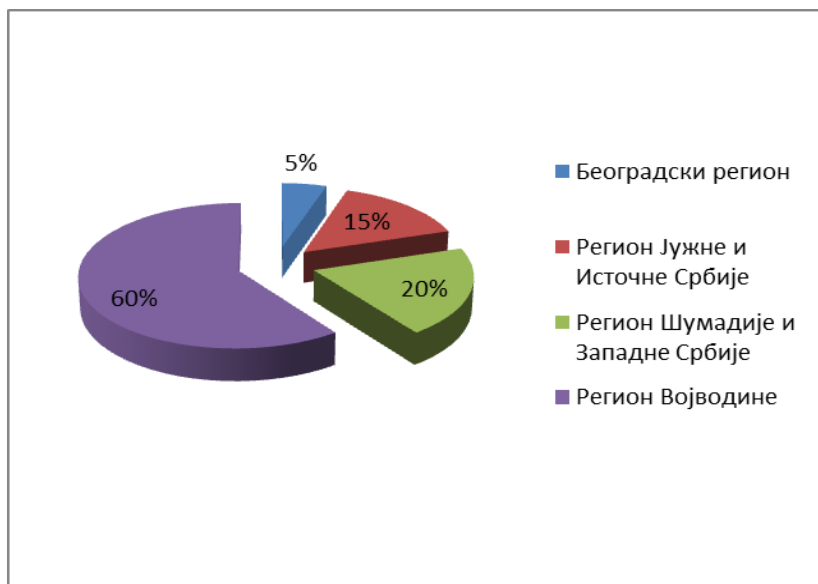
Укупни трошкови у оквиру Мере 1 за Регион Војводина (48.639.859 ЕУР) и даље су значајно већи у односу на другопозиционирани Регион Шумадије и Западне Србије (14.297.452 ЕУР). Регион Јужне и Источне Србије са учешћем од 12.879.015 ЕУР у укупним трошковима остварује учешће у поменутом показатељу од 16%, док Београдски регион са 3.008.710 ЕУР укупних трошкова остварује учешће од 4% (графикон 23).

**Графикон 23: Укупни трошкови по региону (ЕУР)
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

Графикон 24: Структура поднетих пројеката према региону: Мера 1 – Први, Други и Трећи позив

Извор: УАП, 2019

Графикон 25: Структура укупних трошкова за инвестиције према региону Мера 1 – Први, Други и Трећи позив

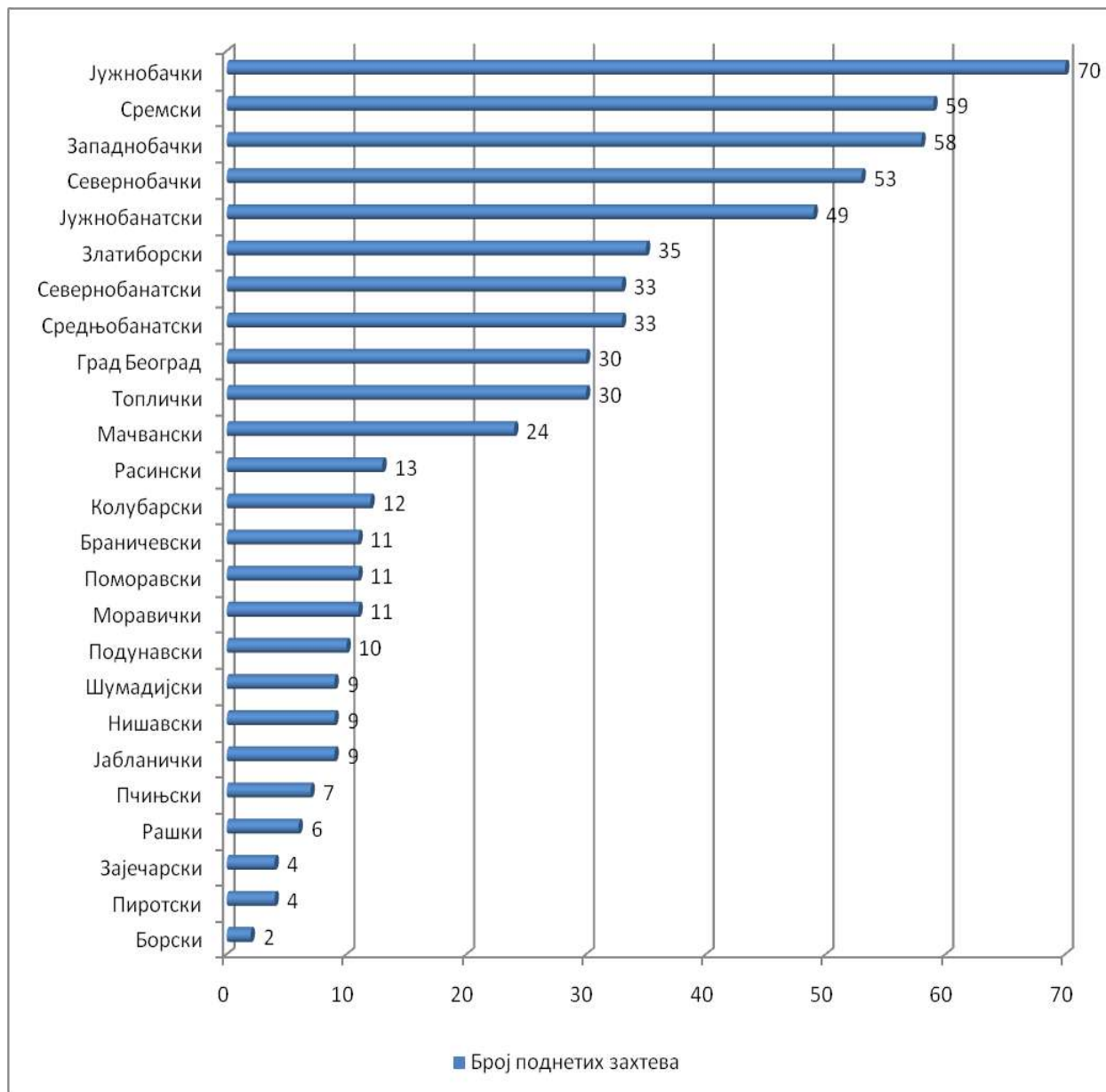

Извор: УАП, 2019

Структура поднетих пројеката по региону слична је структури укупних трошкова за инвестиције по региону. Регион Војводине и даље остварује, и поред благе тенденције пада, надполовично учешће у регионалној структури, трошкови за инвестиције су 62% од укупне вредности овог показатеља. Региони Шумадија и Западна Србија и Јужна и Источна Србија, као и Београдски регион, и поред тендеције раста, и даље остварују знатно ниже учешће у поменутиим показатељима у оквиру Мере 1 (графикони 24 и 25).

Регион Војводине остварује прву позицију у оквиру Мере 1 као резултат највећег броја поднетих пројеката и највећег износа укупних трошкова у сва три позива (Први, Други и Трећи јавни позив). У оквиру Мере 1 (посматрано укупно за сва три позива) највећи износ захтеваних трошкова односио се на набавку трактора, изградње нових објеката и складишта, као и опреме за бербу, сортирање, паковање и складиштење.

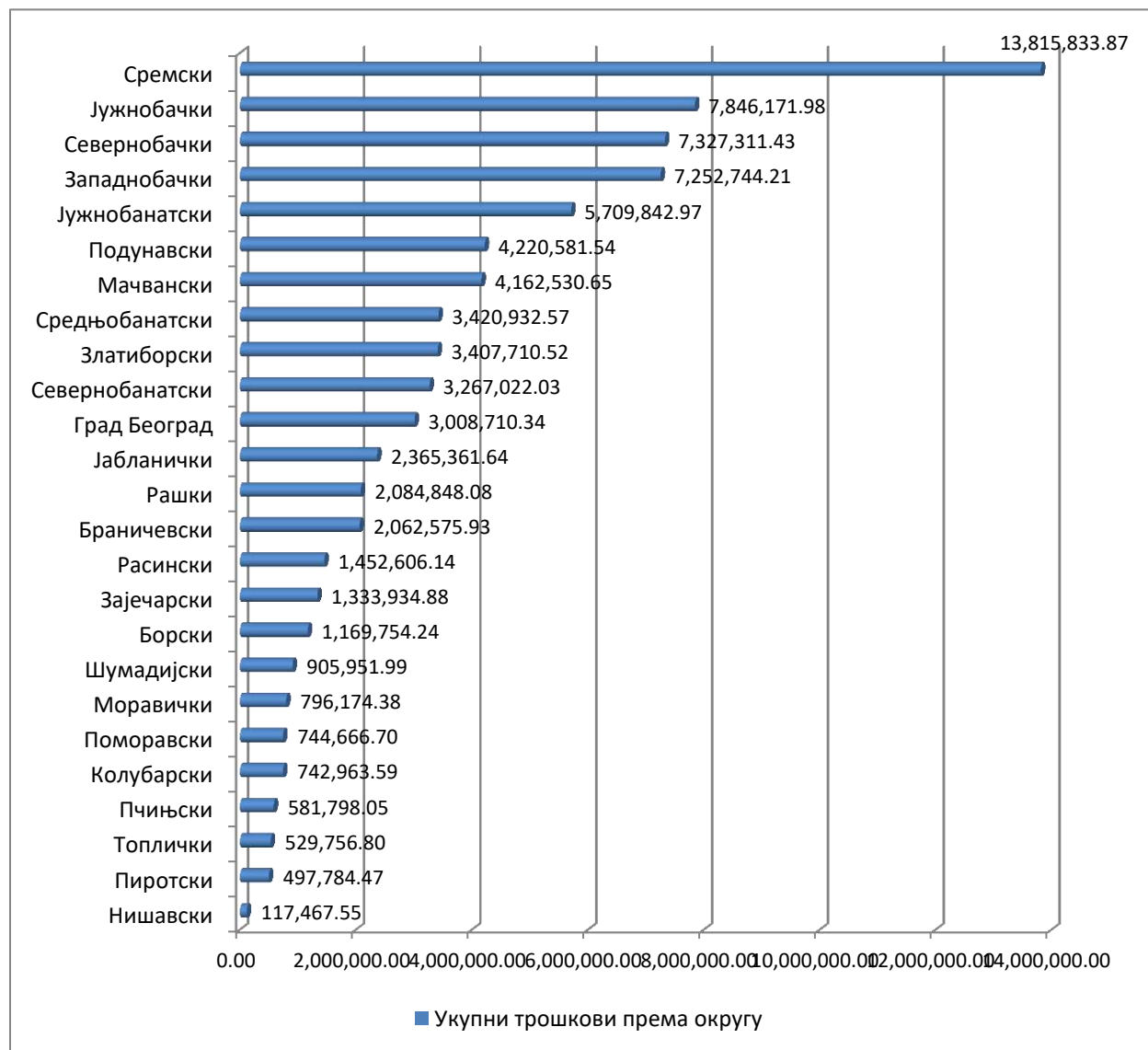
**Графикон 26: Укупан број поднетих захтева према округу
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

Посматрано са становишта учешћа округа у броју поднетих захтева, првих пет округа, слично претходном извештавању, односе се на Регион Војводине, са следећим учешћем у укупном броју поднетих захтева: Јужнобачки 12%, Западнобачки 10% , Сремски 10%, Севернобачки 9% и Јужнобанатски 8%.

**Графикон 27: Укупни трошкови према округу (ЕУР)
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

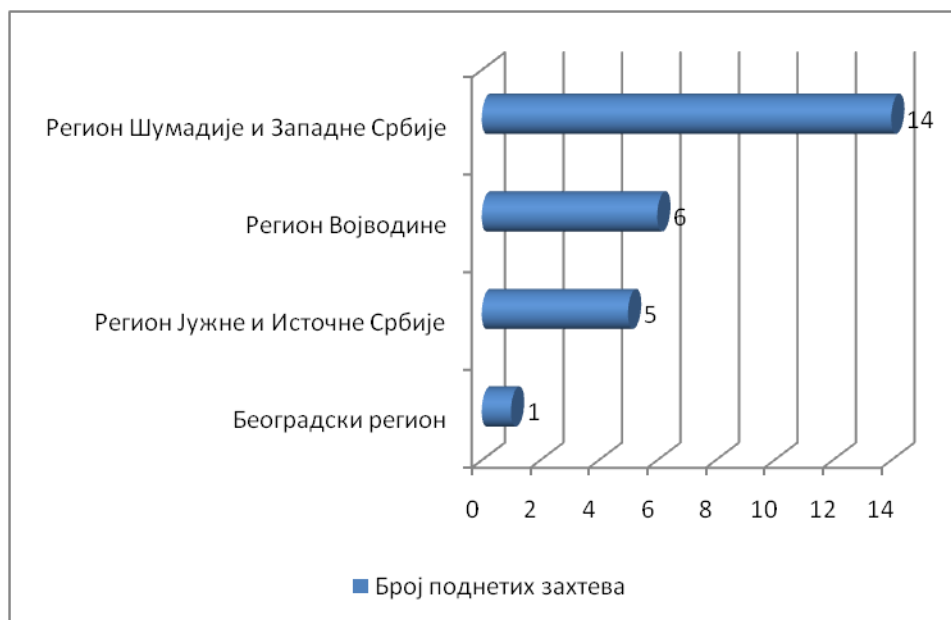
У погледу укупних трошкова доминантна позиција је Сремског управног округа са 18% учешћа, што је у апсолутном износу 13.815.834 ЕУР. Даље следе такође управни окрузи Војводине: Јужнобачки са 10%, Западнобачки и Севернобачки са по 9% и Јужнобанатски са 7% учешћа. Од осталих округа значајније учешће имају: Подунавски управни округ са 5%, Мачвански 5%, Златиборски и Град Београд са по 4% учешћа у укупним трошковима. Окрузи са захтеваним трошковима до 600.000 ЕУР су следећи: Нишавски (0,15%), Пиротски (0,63%), Топлички (0,67%), Пчињски (0,74%) – Регион Јужне и Источне Србије.

Посматрано по позивима за Меру 1, доминантно је учешће Региона Војводине, како по броју поднетих пројеката тако и по износу захтеваних средстава а вредности су следеће: за позив 1 учешће овог Региона је 62% у износу захтеваних трошкова односно 69% у броју поднетих захтева; за позив 2 вредности су 79% и 60% и за позив 3 вредности су 55% и 52%.

Мера 3

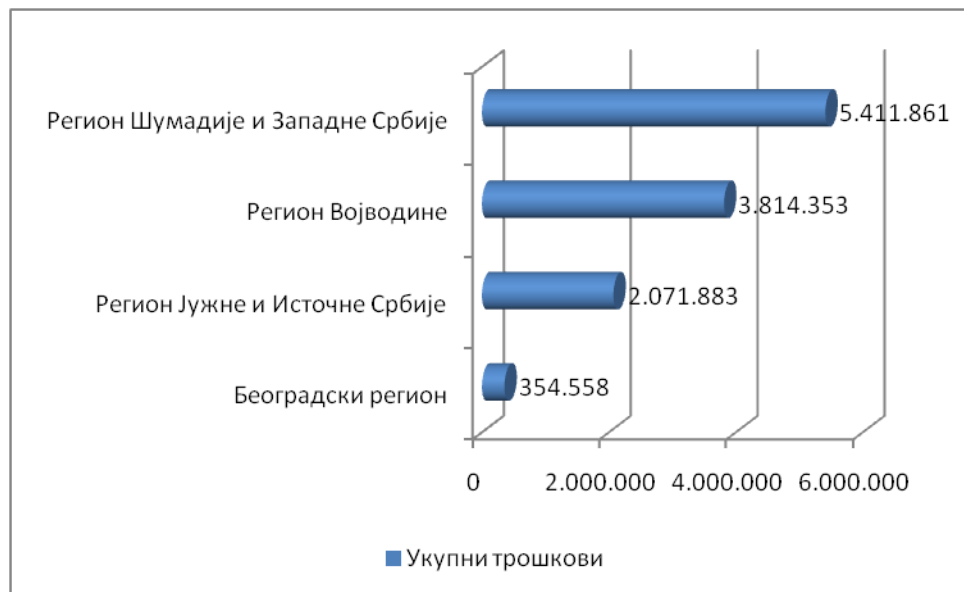
Посматрано по регионима у оквиру Мере 3, Регион Шумадије и Западне Србије остварује највеће учешће како у укупном броју поднетих пројеката тако и у укупном износу захтеваних трошкова (14 пројеката, односно 5.411.861 ЕУР). Када је реч о укупном броју поднетих пројеката другу позицију заузима Регион Војводине, трећа позиција припада Региону Јужне и Источне Србије, док је у оквиру Београдског региона поднет најмањи број пројеката (графикони 28 и 29).

**Графикон 28: Укупан број поднетих захтева према региону
Мера 3 – Први позив**

Извор: УАП, 2019

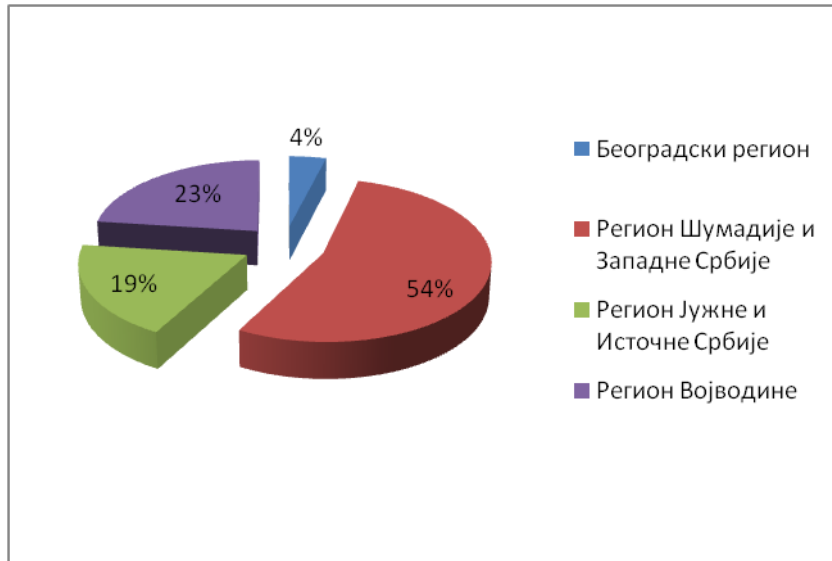
**Графикон 29: Укупни трошкови према региону (ЕУР)
Мера 3 – Први позив**

Извор: УАП, 2019

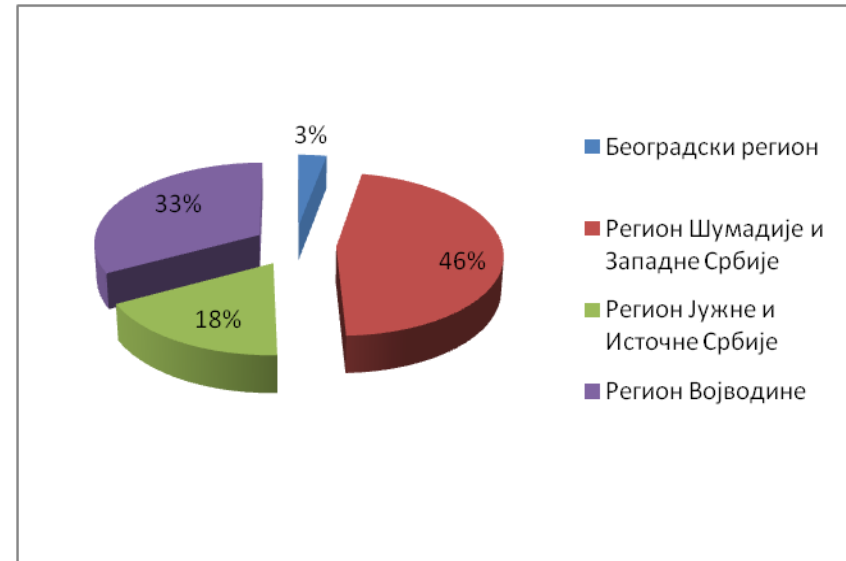
Испитивањем укупних трошкова по региону у оквиру Мере 3 уочава се да највеће трошкове остварује Регион Шумадије и Западне Србије (5.411.861 ЕУР, односно 46%). Након тога следе Регион Војводина (3.814.353 ЕУР, односно 33%) и Регион Јужна и Источна Србија (2.071.883 ЕУР, односно 18%), док се најмањи износ захтеваних укупних трошкова у оквиру Мере 3 односи на Београдски регион, 3% односно 354.558 ЕУР (графикон 29).

**Графикон 30: Структура поднетих захтева према региону
Мера 3 – Први позив**

Извор: УАП, 2019

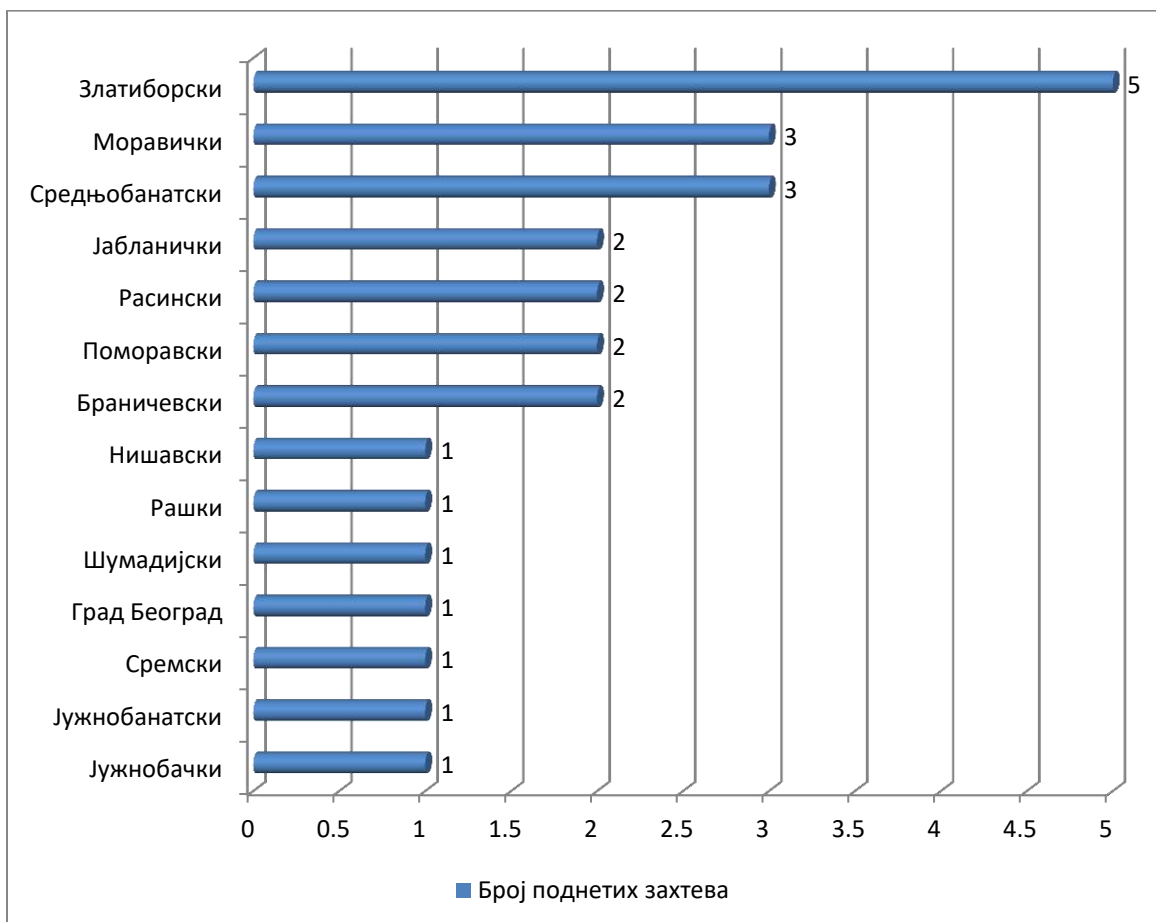
**Графикон 31: Структура укупних трошкова за
инвестиције према региону: Мера 3 – Први позив**

Извор: УАП, 2019

Када је реч о учешћу региона са становишта броја поднетих пројеката и укупних трошкова, редослед региона је идентичан. Регион Шумадије и Западне Србије достиже водећу позицију са учешћем од 54%, са становишта броја поднетих пројеката, другу позицију отварају Регион Војводине (23%). Када је реч о структури укупних трошкова вредности су – Регион Шумадије и Западне Србије 46%, Регион Војводине 33%. Са становишта оба поменута показатеља Београдски регион остварује најмање учешће: 4%, односно 3% респективно (графикон 29-30). У оквиру Мере 3 највећи износ захтеваних трошкова односио се на набавку опреме за модернизацију прераде и паковања (10.077.878 ЕУР).

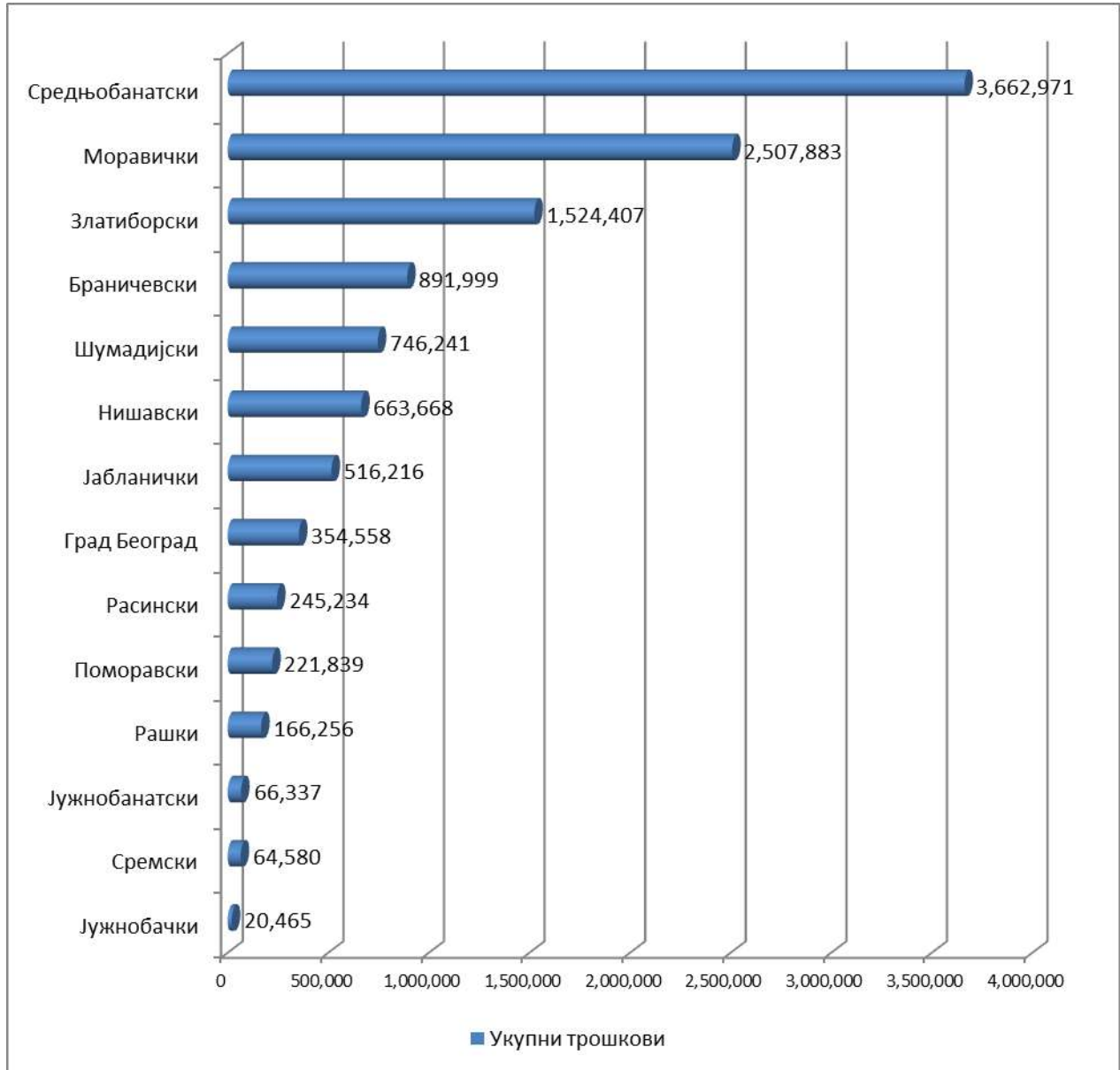
**Графикон 32: Укупан број поднетих захтева према округу
Мера 3 – Први позив**

Извор: УАП, 2019

Када је реч о броју поднетих пројеката за Меру 3, у односу на претходни извештајни период, ситуација је слична. Водећи региони је и даље Златиборски (5), затим следе Средњобанатски (3) и Моравички (3), са учешћем у укупном броју поднетих пројеката са по 19%, односно 12% респективно, док су у оквиру осталих округа поднета два или један пројекат (графикон 32).

**Графикон 33: Укупни трошкови према округу (ЕУР)
Мера 3 – Први позив**

Извор: УАП, 2019

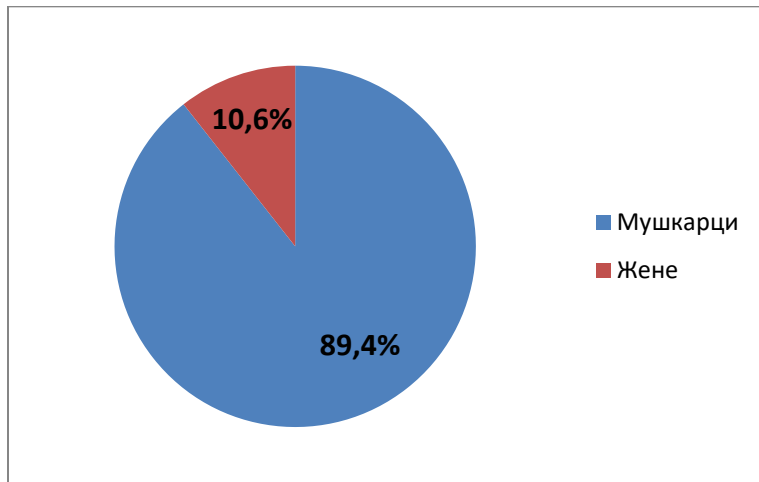
Иако је Златиборски округ водећи по питању броја поднетих пројеката у оквиру Мере 3, највећи износ захтеваних трошкова остварен је од стране Средњобанатског и Моравичког округа (3.662.971 ЕУР, односно 2.507.883 ЕУР респективно), са учешћем у укупним трошковима од 31%, односно 22% (графикон 33). Наведено указује на значајно већи просечан износ захтеваних укупних трошкова по пројекту за Средњобанатски и Моравички округ (изнад 1 милион ЕУР) у односу на Златиборски и остале округе (највише до 891.999 ЕУР за све остале округе).

Структура поднетих захтева према роду, типу корисника и учешћу младих пољопривредника

Укупан број поднетих захтева од стране **жена** – носилаца комерцијалних породичних пољопривредних газдинстава, потенцијалних корисница ИПАРД подршке за Мере 1 износи **113** (18%), са припадајућим захтеваним трошковима у износу од **9.031.456,04 ЕУР** (9,47%), од чега је усвојено 42 решења о одобрењу пројеката (37,2%), са припадајућим трошковима у износу од 2.031.585,43 ЕУР (22,49%), и одбијено и обустављено решењем 40 захтева (35,4%), са припадајућим трошковима у износу од 1.755.169,62 ЕУР (19,4%).

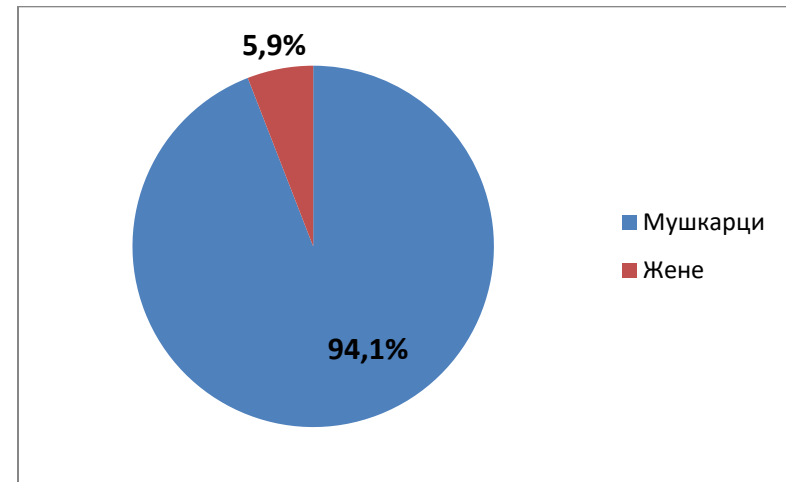
У односу на претходно извештавање (93), број жена потенцијалних корисница ИПАРД фондова је повећан за 21,5%, а наведена разлика односи се на Трећи јавни позив у оквиру Мере 1.

**Графикон 34: Структура поднетих захтева према роду
Мера 1 - Први јавни позив**

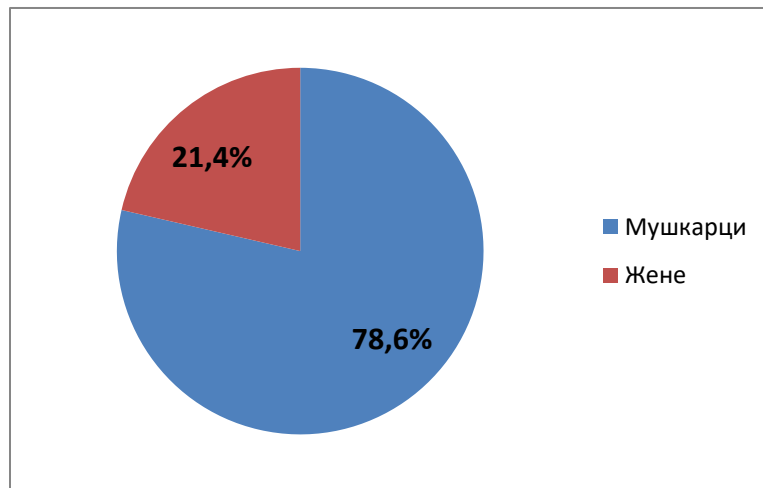
Извор: УАП, 2019

**Графикон 35: Структура трошкова према роду
Мера 1 - Први јавни позив**

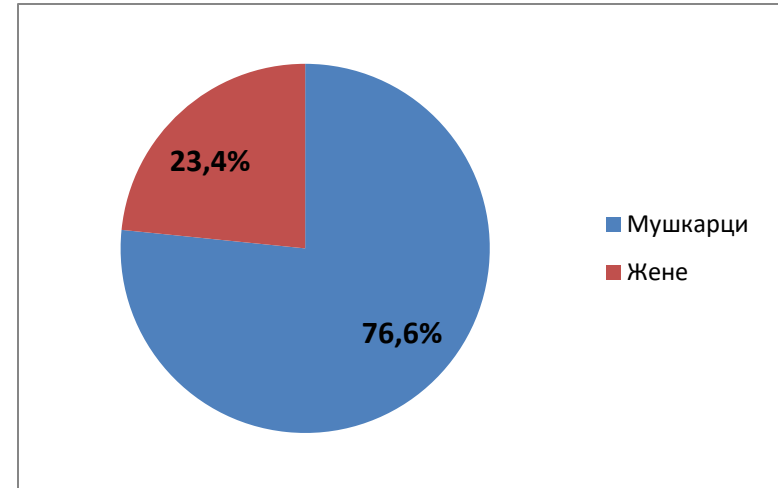
Извор: УАП, 2019

**Графикон 36: Структура поднетих захтева према роду
Мера 1 - Други јавни позив**

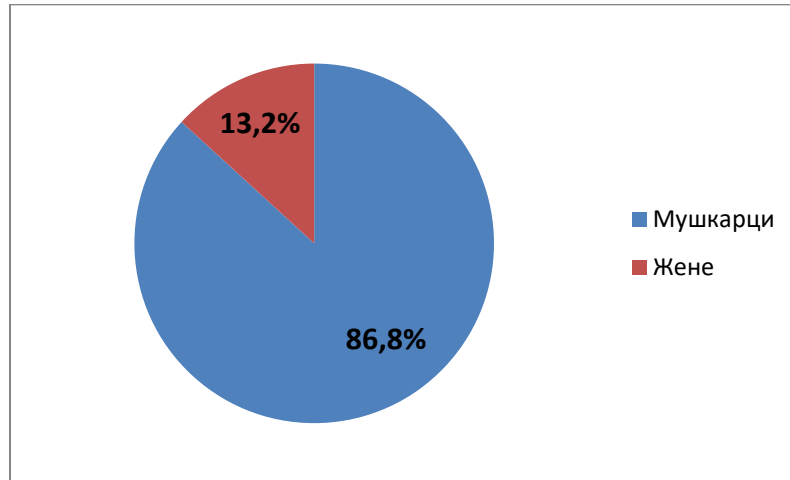
Извор: УАП, 2019

**Графикон 37: Структура трошкова према роду
Мера 1 - Други јавни позив**

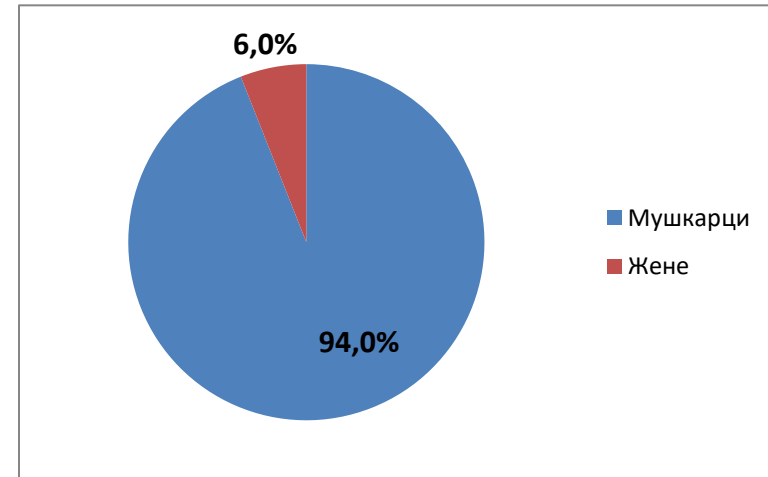
Извор: УАП, 2019

**Графикон 38: Структура поднетих захтева према роду
Мера 1 - Трећи јавни позив**

Извор: УАП, 2019

**Графикон 39: Структура трошкова према роду
Мера 1 - Трећи јавни позив**

Извор: УАП, 2019

У оквиру Мере 1, посматрано по позивима, највеће учешће како у броју *поднетих захтева* тако и у укупно захтеваним трошковима, жене остварују у оквиру Другог јавног позива. При томе, у оквиру наведеног позива веће учешће жене остварују у укупно захтеваним трошковима (23,4%) у односу на укупан број поднетих захтева (21,4%). Најмање учешће, како у погледу броја поднетих захтева тако и у погледу трошкова, жене остварују у оквиру Првог јавног позива (графикони 34-39).

Од укупног броја *усвојених решења о одобравању пројекта* у оквиру Првог јавног позива жене остварују учешће од 6%, док у Другом јавном позиву у наведеном показатељу учествују са значајних 30% (информација о коначној структури према роду по овом показатељу биће доступна након закључења процеса обраде захтева за Први и Други јавни позив за Мери 1).

Када је реч о структури према роду по питању *одбијених захтева*, у оквиру Првог јавног позива жене остварују учешће од 10,5%, док у Другом позиву овај проценат значајно већи (26,8%). Овде такође треба имати у виду да је процес обраде захтева за Први и Други јавни позив у току, тако да ће коначна информација по наведеном показатељу бити доступна након окончања овог процеса.

Посматрано са становишта **типа корисника**, у укупном броју поднетих захтева за Мери 1 (Први, Други и Трећи позив) и Мери 3 (Први позив), физичка лица (индивидуални пољопривредници и предузетници) остварују учешће од 81,8%, док правна лица (привредна друштва и пољопривредне задруге) у наведеном показатељу учествују са 18,2%³.

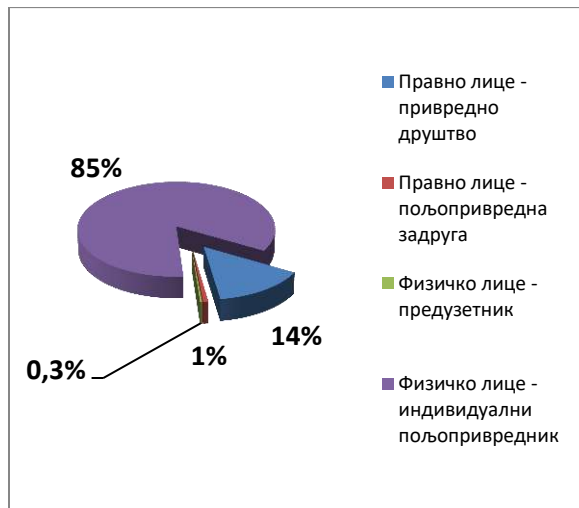
У оквиру **Мере 1** (за сва три позива) укупно 533 захтева за остваривање права на ИПАРД подстицаје су поднета од стране физичких лица (84,9%), док су правна лица поднела 95 захтева (15,1%). Убедљиво највећи број поднетих захтева физичка лица су остварила у оквиру Другог позива (96,7%), затим за Први позив (71,1%), док су у оквиру Трећег позива физичка лица у укупном броју поднетих захтева остварила такође надполовично учешће од 60,3% (графикон 40).

Иако је учешће физичких лица у укупном броју поднетих захтева значајно (84,9%), учешће ове категорије корисника у укупно захтеваним средствима је у значајној мери ниже (56,3%), што се посебно односи на Први позив (учешће физичких лица у укупно захтеваним трошковима је 39,8% док је са друге стране њихово учешће у укупном броју поднетих захтева 71,1%).

Када је реч о **Мери 3** (Први позив) остварене су обрнуте пропорције по наведеном показатељу: од укупно 26 поднетих захтева, 25 се односи на правна лица (96,2%), а само један захтев је поднет од стране физичког лица (3,8%). Као и за Мери 1, физичка лица у укупно захтеваним средствима остварују ниже учешће (0,2%) у односу на њихово учешће у укупном броју поднетих захтева (3,8%).

Графикон 40: Структура поднетих захтева према типу корисника

Мера 1 - Први, Други и Трећи позив

Извор: УАП, 2019

Мера 3 – Први позив

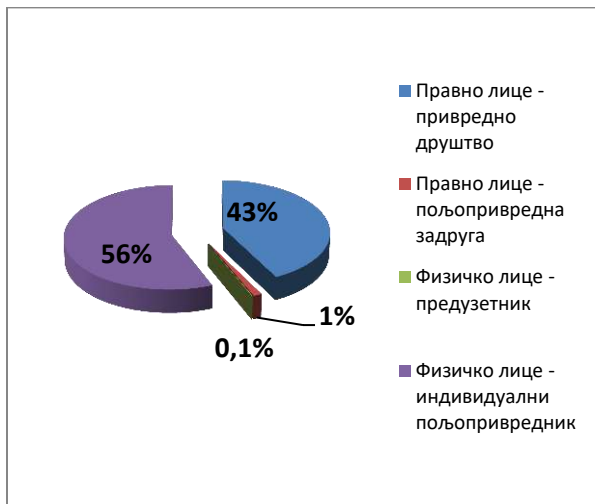

Извор: УАП, 2019

³ У оквиру Мере 1 (Други позив) један захтев се води као неразврстан по питању типа корисника.

Графикон 41: Структура захтеваних трошкова према типу корисника

Мера 1 - Први, Други и Трећи позив

Извор: УАП, 2019

Мера 3 – Први позив

Извор: УАП, 2019

У укупном броју поднетих захтева и захтеваних трошкова у оквиру **Мере 1** за сва три позива, физичка лица-индивидуални пољопривредници остварују доминантано учешће (85%, односно 56% респективно), правна лица-привредна друштва остварују учешће од 14%, односно 43% респективно, док правна лица-пољопривредне задруге и физичка лица-предузетници остварују знатно ниже учешће у поменутих показатељима (1% - пољопривредне задруге, и 0,3%, односно 0,1% предузетници). Посматрано по позивима, физичка лица по питању поднетих захтева остварују најзначајније учешће у Другом позиву (71%), а по питању учешћа у захтеваним трошковима у Трећем позиву (57%), док правна лица како по питању поднетих захтева (63%) тако и када је реч о трошковима (81%) највеће учешће остварују у оквиру Трећег јавног позива.

У укупном броју поднетих захтева и захтеваних трошкова у оквиру **Мере 3 – Први позив**, правна лица-привредна друштва остварују доминантано учешће, како по питању поднетих захтева (88%), тако у још већој мери по питању учешћа у укупно захтеваним трошковима (97%), док друге две категорије потенцијалних корисника остварују знатно ниже учешће у оба поменута показатеља (графикони 40 и 41).

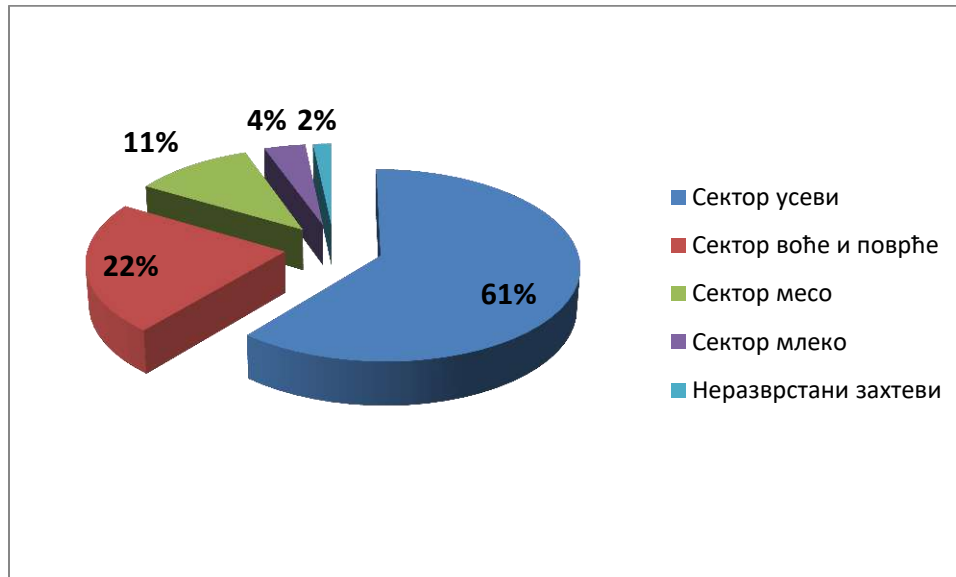
У односу на претходно извештавање за Меру 1, физичка лица – индивидуални пољопривредници смањују учешће у укупном броју поднетих захтева у оквиру ове Мере за 7 процентних поена (са 92% за Први и Други позив на 85% за Први, Други и Трећи позив). Истовремено, правна лица – привредна друштва удвостручују своје учешће у поднетим захтевима у оквиру Мере 1 у периоду између два извештавања (са 7% на 14%).

Укупан број поднетих захтева од стране младих пољопривредника, потенцијалних корисника ИПАРД подстицаја за Меру 1 износи **236** (37,5%), са припадајућим захтеваним трошковима у износу од **32.375.046 ЕУР** (33,9%), од чега је усвојено 108 решења о одобравању пројеката (45,8%), са припадајућим трошковима у износу од 5.290.437 ЕУР (16,3%), и одбијено и обустављено решењем 63 захтева (26,7%), са припадајућим трошковима у износу од 2.975.953 ЕУР (9,2%).

У поређењу са претходним извештавањем (191 захтев), број поднетих захтева за младе пољопривреднике повећан је за 23,6%, а наведено повећање, односно разлика у броју поднетих захтева у периоду између два извештавања односи се на Трећи јавни позив за Мери 1 (45 захтева).

Посматрано по секторима, млади потенцијални корисници највећи број предлога пројеката поднели су у оквиру Сектора усеви – 61% (144 поднета захтева), док остали сектори у погледу учешћа младих пољопривредника остварују знатно ниже учешће (графикони 42 и 43).

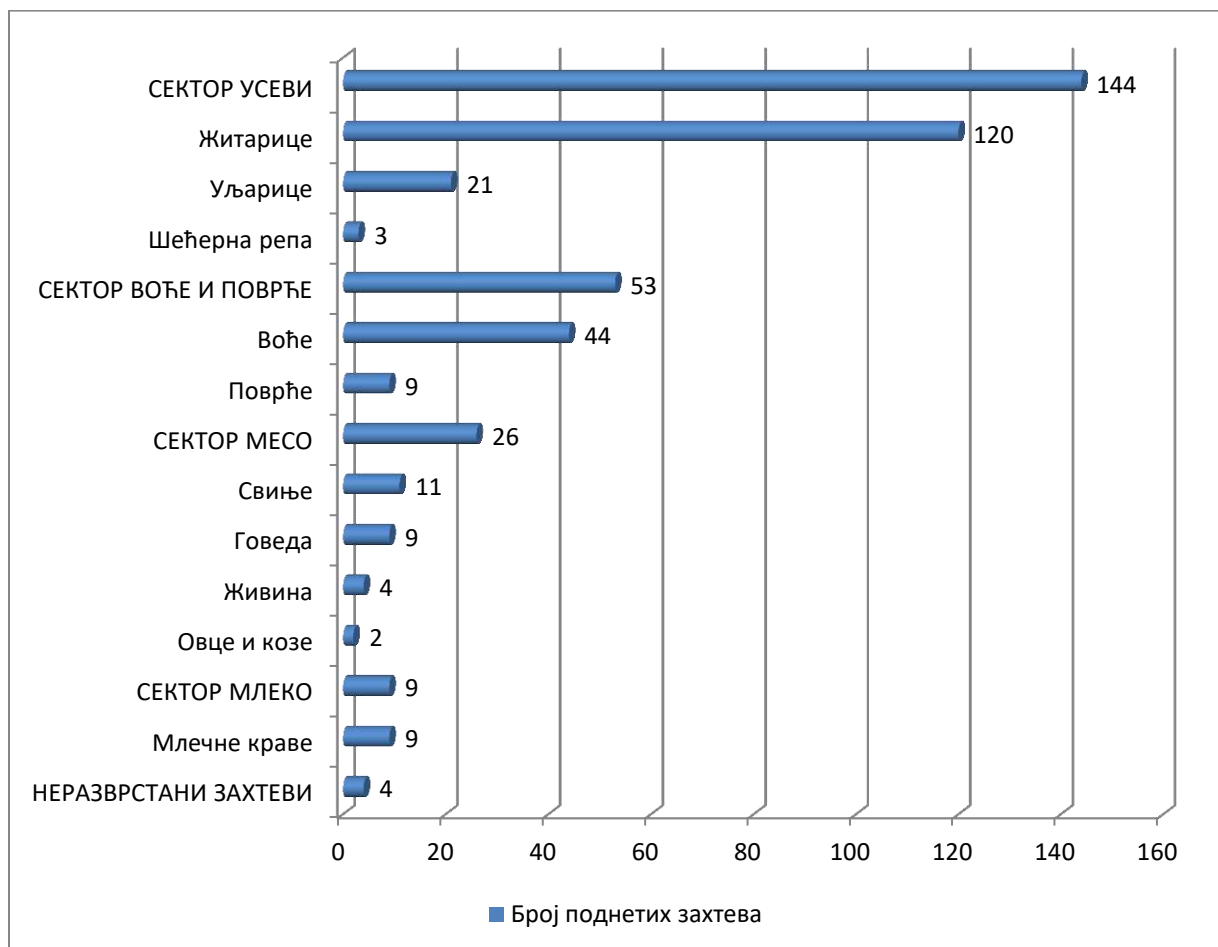
**Графикон 42: Учешће младих пољопривредника у поднетим захтевима према сектору
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

Доминантној позицији Сектора усева са становишта поднетих захтева младих пољопривредника (61%), како на нивоу Сектора усеви тако и на нивоу свих сектора укупно, преваходно доприноси највећи број поднетих захтева од стране младих потенцијалних корисника у оквиру подсектора Житарице (120) и делимично подсектора Уљарице (графикони 42 и 43).

**Графикон 43: Учешће младих корисника у поднетим захтевима према сектору
Мера 1 – Први, Други и Трећи позив**

Извор: УАП, 2019

Пословни планови припремљени од стране ПССС

Од укупног броја поднетих захтева за Меру 1 (629), ПССС које покривају територију Централне Србије припремиле су 38 пословних планова за потребе потенцијалних корисника ИПАРД подршке за Меру 1 (табела 1), док су ПССС које покривају територију АП Војводина за потребе потенцијалних корисника ИПАРД подршке за Меру 1 припремиле 6 пословних планова у периоду 2017-2018. год.

Табела 1: Пословни планови припремљени од стране ПССС према округу

Округ	Број припремљених пословних планова	
	2017-2018	Q1 2019
Расински	11	4
Београдски	7	0
Јабланички	4	1

Мачвански	3	0
Браничевски	1	0
Борски	1	2
Шумадијски	1	0
Колубарски	1	0
Топлички	0	2
Укупно	29	9

Промотивне активности и видљивост

Одржано је десет регионалних информативних радионица на тему ИПАРД мера: М1 и М3 почевши од 26. октобра. Циљне групе су потенцијални корисници ИПАРД мера, пољопривредници, земљорадничке задруге, удружења пољопривредника, агенције за регионални развој, пољопривредне саветодавне стручне службе, консултанти. Догађаји су организовани у сарадњи са пројектом ИПА 2013: „Подршка ИПАРД оперативној структури (Управљачко тело, ИПАРД Агенција и саветодавство)“, као и са заинтересованим странама и партнерима који помажу промоцији.

Водичи за подносиоце захтева / кориснике за ИПАРД мере М1 и М3 су припремљени и објављени на веб-страницама МПШВ и УАП-а (<http://www.minpolj.gov.rs/ipard-program-2014-2020/> and <http://uap.gov.rs/ipard-ii-u-srbiji/>). Наведене веб-странице садрже све релевантне информације за подносиоце захтева и потенцијалне кориснике.

Узимајући у обзир ИПАРД мејл адресу за питања ipard.info@minpolj.gov.rs у периоду од 18.10.2018. до 31.03.2019. године 392 одговора је припремљено и достављено свим заинтересованим странама.

Од 18.10.2018. до 31.03.2019. године, забележено је 225 телефонских позива који се тичу ИПАРД-а.

Током извештајног периода, вршена је едукација представника саветодавних служби кроз четири дводневна модула.

Промоција ИПАРД II програма се спроводила и кроз активности саветодавних служби које су програму потенцијалним корисницима преносиле информације о ИПАРД II путем трибина, радионица, медија и билтена.

Такође, на порталу ПССС отворен је линк за пријаву потенцијалних корисника који немају одговарајуће образовање или искуство у пољопривреди и не испуњавају критеријум, а које могу да стекну похађањем 50 часова у одговарајућем сектору (<https://www.psss.rs/licenciranje/ipard-50h.html>).

Активности ПССС у Централној Србији и АП Војводини представљене су у табели испод:

ПССС Централна Србија

Средство информисања	2016		2017		2018		Q1 2019	
	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника
Догађаји (зимске школе, штандови, предавања, радионице)	299	7439	311	7300	327	6618	40	1952
Медији (локална телевизија, радио, новине)	163	/	366	/	126	/	31	/
Билтен /Портал пољопривредних саветодавних стручних служби	41	/	63	/	126	/	9	/

ПССС АП Војводина

Средство информисања	2017		2018		Q1 2019	
	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника	Број одржаних догађаја	Број учесника
Догађаји (зимске школе, штандови, предавања, радионице)	108	2.020	220	4.306	37	679
Медији (локална телевизија, радио, новине)	34	/	90	/	/	/

Билтен /Портал пољопривредних саветодавних стручних служби	2	/	24	/	/	/
--	---	---	----	---	---	---

ПОКАЗАТЕЉИ АКТИВНОСТИ ВИДЉИВОСТИ И КОМУНИКАЦИЈЕ

Тип индикатора	Индикатор	Остварена вредност 18.10.2018. до 31.03.2019	Циљ	Стопа извршења (%)
Исход	Број потенцијалних корисника који присуствују информативним догађајима	900	4.000	22,5
	Број реализованих промотивних догађаја	12	30	40
	Број националних догађаја	4	5	80
	Број подељеног промотивног материјала	700 брошура 700 летака	6.000	23,3
	Број националних и регионалних медија, до којих долазе информативни материјали (конференције за штампу, саопштења за јавност)	94 кроз новинске агенције (штампано, електронски и путем Интернета)	20	Остварено
	Број заинтересованих страна у сектору који делују као мултипликатори (пружају везе са ИПАРД II веб-сајтом, дистрибуирају промотивне материјале)	6 (42 са ПССС)	10	60,0
	Број ТВ и радио презентација	127	по позиву	Остварено
	Број организованих конференција за штампу	4	најмање 5 националних и најмање 4 регионална	44,4
	Број достављених саопштења за јавност	26	најмање 20	Остварено
	Број људи који приступају ИПАРД II веб локацији	79.789 за наведени период, per month (18.мај/18.октобар) око 13.000 по месецу	2.000	Остварено
Тип индикатора	Индикатор	Остварена вредност 18.10.2018. до 31.03.2019	Циљ	Стопа извршења (%)

ИПАРД програм Републике Србије за период 2014-2020

Резултат	Број публикација / чланака, ТВ и радио репортажа за ИПАРД II Програм	526	60	Остварено
	Број захтеа за грантове по мери М1и мери М3	М1 - 151М3 – 81	Најмање 80 за мери 1 и најмање 45 за мери 3	Остварено за мери М1 и М3